

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXI. letnik.

V Ljubljani, julij 1904.

VII. zvezek.

Šesta nedelja po binkoštih.

Sedem kruhov — sv. zakramenti.

Množica se mi smili!

Mark, 8, 2.

Množica se mi smili, ker glejte, tri dni so že pri meni, pa nimajo kaj jesti. In ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na potu. S temi evangeljskimi besedami danes tako ljubeznivo govori Srce Jezusovo; ono srce, ki tako dobro pozna vse potrebe in nadloge človekove, potrebe duše in telesa, ki dobro razume njegove želje in je pripravljeno mu vedno pomagati. Tako je množico nasitil Zveličar na čudovit način s kruhom. — *Toda človek ne živi samo od kruha,* pravi Jezus na drugem mestu; on potrebuje ne le zemske jedi za telo, temveč tudi duhovne hrane za dušo. Predno je prišel Jezus na svet, manjkalo je te hrane ljudem, in bili so že na tem, da bi lakote pomrli na potu. A Bog je gledal z nebeških višav v puščavo tega življenja in na vso revščino, ki je na tem svetu, in njegovo božje Srce je bilo ganjeno sočutja. *Množica se mi smili,* je rekel v globočini svojega srca, in to usmiljenje je večnega Sina božjega potegnilo v to dolino solzâ. Tukaj pa kliče sedaj vsemu človeštvu: *jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel, ki deli svetu življenje. Kdor k meni pride, ta ne bo več lačen, in kdor v mene veruje, ta ne bo več šejen.* (Jan. 6, 35.) Resnica, katero je učil, in milost, katero je delil, te dve bolj kakor najmočnejša jed, bolj kakor najslajša pijača dušo utrdita in poživita. In ne samo 4000 jih je nasitil s to nebeško jedjo, temveč milijone in milijone, kateri so sploh kedaj vanj verovali in ga ljubili.

To jed našim dušam, namreč milost božjo, deli nam Kristus posebno v sedmerih sv. zakramentih. In ne brez vzroka, tako se mi zdi, je Jezus nasitil množico ravno s sedmerimi kruhi; ti so nekako podoba one duhovne jedi, katera se nam deli v svetih zakramentih. Zato premišljujmo današnji evangelij z ozirom na sv. zakramente, učimo se to duhovno jed prav spoznavati in uživati.

I. Sedem kruhov je bilo, s katerimi je Jezus nasitil 4000 mož in potem je sedem jerbasov še ostalo. To se je zgodilo gotovo po posebni božji volji, in ni brez pomena. Število „sedem“ se mnogokrat nahaja v sv. pismu; zato ima velik pomen in se imenuje „sveta številka“. Ko je Bog šest dni svet stvaril, je sedmi dan počival in ta dan posvetil; sedem angelov stoji pred prestolom božjim, izvoljeni od drugih, ki mu pojo *svet, svet, svet*. Sedem darov sv. Duha nam našteva prerok, katere je predstavljal svečnik s sedmerimi roglji, ki je noč in dan gorel v šotoru. Sedem prošenj ima očenaš in sedem besed je govoril Jezus na križu predno je sklenil svoje življenje in trpljenje. Sedem čednosti je, katere morajo prav posebno človeka z Bogom združevati, in sicer tri božje čednosti: vera, upanje in ljubezen in štiri dejanske čednosti: Modrost, pravičnost, zmernost in srčnost. Katekizem nam našteva sedem poglavitnih grehov in enako sedem poglavitnih čednosti. Dalje govorimo o sedmerem veselju in o sedmerih žalostih Matere božje. Sedemkrat se je moral Naman, Sirec, v Jordanu umiti, da bi se očistil gobove bolezni, in sedem spokornih psalmov moli sveta cerkev za rešitev dušnih gob, za odpuščanje grehov.

Najvažnejše pa je število sedmerih sv. zakramentov; gotovo je Bog nalašč tako sklenil, da je pri čudežu, ko se je kruh pomnožil, bilo sedem kruhov in ga je potem ostalo še sedem jerbasov. To število nam spričuje, da je ta telesna hrana nekaka predpodoba one dušne hrane, katere potrebujemo za svoje duše, in katero Gospod še sedaj deli po svojih učencih, škofih in mašnikih, in katero bo delil do konca sveta. Dušna hrana pa je pred vsem milost božja, oni nebeški kruh, ki živi naše duše, ki mu ohranjuje življenje in ga vedno iz nova poživlja. Kje pa, predragi v Kristusu, se ta kruh obilnejše deli, nego v svetih zakramentih, katere je Kristus postavil in apostolom ukazal, naj jih dele do konca sveta?

Da, to so tisti sedmeri kruhi, s katerimi se nasičuje vse človeštvo na potovanju svojega zemskega življenja.

Oglejmo si bolj natanko glavne postaje tega potovanja skozi življenje! Za vsako postajo je postavljen poseben zakrament.

1. Najpreje je človek rojen. Komaj človek stopi na svet, že nastopi potovanje proti nebesom; k temu pa potrebuje posebne pomoči in milosti od Boga. Toda novorojenega človeka ima še satan v svoji oblasti, kako bi neki mogel potovati proti nebesom? Zato ga je treba iztrgati iz sužnjosti in ga izpremeniti v otroka božjega. Človek ni ustvarjen le za zemljo, temveč tudi pred vsem za nebesa, zato mora za telesnim pozemskim življenjem nastopiti večno duhovno življenje. — Vse to se zgodi v zakramentu svetega krsta. Po tem zakramentu postane človek otrok božji in dedič nebeškega kraljestva. Ako ostane zvest na tej poti in ohrani milost božjo, ga vsak korak privede bližje nebesom.

2. Ako otrok odraste in se telesno utrdi, da zamore delati z drugimi vred in premagati nevarnosti, potrebuje tudi dušne pomoči in srčnosti, da more premagovati dušne sovražnike svoje. To moč dobi v zakramentu sv. birmе.

3. Kakor telo potrebuje telesne hrane, da more živeti, da ne opeša, tako potrebuje duša dušne hrane za večno življenje. To dušno hrano prejmemo v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, katero človek prejme lahko kadarkoli hoče, ako se čuti slabotnega in potrebuje milosti.

4. Popotnik pa ne potrebuje le hrane; časih se tudi umaže ali oprashi; zato se mora osnažiti in očistiti. Ali včasih hudo, nevarno zboli, da ne more dalje iti; potem potrebuje zdravnika in zdravila. To doseže tudi tisti, ki popotuje proti nebesom. Ako se umaže, se opere, ako zboli, dobi zdravilo v zakramentu svete pokore, kjer se vsi dušni madeži zbrisujejo, kjer se dušne bolezni ozdravljajo.

5. Ako človek dospe na konec svojega zemskega popotovanja, ako dospe na zadnjo postajo, na smrtno posteljo, oh, ako sploh kedaj, takrat gotovo potrebuje prav posebne pomoči in tolažbe. Zadnja postaja je najbolj važna, a tudi najbolj nevarna. Še ga loči brezmejni prepad od njegovega cilja; prehoditi mora še temo bridke smrti, da doseže svoj namen. Prestati mora še hud boj, boj na življenje in smrt, od katerega je odvisna cela večnost. Kako potrebna je še enkrat ena pomoč, v tem najhujšem, najnevarnejšem trenutku, na smrtni postelji. Hvala Bogu! Kristus je tudi za to

poskrbel. Nalašč za ta trenutek je postavil en zakrament, ki človeku moč daje in tolažbo v zadnji, osodepolni uri. To pomoč dobi človek, ko mu namestnik božji podeli zakrament svetega poslednjega olja.

6. To so zakramenti, ki so določeni za vse kristjane brez razločka. A še dva sta, katerih ne prejmejo vsi; ta dva prejmejo le oni, ki potrebujejo posebne pomoči, da morejo težavne dolžnosti svojega stanu prav spolnovati. Kdor stopi v duhovski ali v zakonski stan, zaveže se do smrti v njem ostati. Kaka nevarnost, kaka odgovornost enkrat pred Bogom! Posebne milosti k temu dajeta zadnja dva zakramenta sv. mašniškega posvečenja in svetega zakona.

Poglejte, kristjani, kako ljubeznivo je Jezus poskrbel za vse naše življenje! Od zibeli do groba nas spremlja, da ne omagamo in ne opešamo na težavnem potu. Okrepčuje nas na vsaki postaji, ako le hočemo, da tako srečno dospemo tje, kamor smo se namenili — v sv. nebesa.

Kaj je človeško življenje družega nego popotovanje proti večnosti? Na tej poti so mnogi strmi klanci, mnoge velike nevarnosti. In ravno v teh klancih so najvažnejše postaje našega življenja: naše rojstvo, mladeniška doba, izvolitev stanu, odhod od življenja; kako ljubeznivo je Jezus za vsako teh postaj postavil kak zakrament, pri katerem dobimo potrebno moč in brambo, zakrament, ki je ravno za te okoliščine najbolj potreben. Otrok in starček, mladenič in možak, zdrav in bolan človek vsak prejme posebno milost, katera je njemu najbolj potrebna. Četudi ima morda človek še tako hude bolečine in dušne rane, vendarle se daje ozdraviti; izkrvavé le tedaj, ako nočemo rabiti zdravila, katero nam je Kristus odločil. Nobena lakota, nobena žeja ne moreta človeka ukončati, ako se le hoče nasitovati in napajati s hrano, katero je Kristus postavil v sv. zakramentih. Še sedaj dan za dnevom lomi angelski Kruh tisočerim in govori: *Kdor je žejen, naj pride k meni in naj pije!* V sedmerih posodah nam ponuja svoje neizmerne zaklade, katere je zaslužil nam s svojim trpljenjem in svojo smrtjo. Po sedmih zakramentih se izlivajo v nas vse milosti, kakor iz sedmih kanalov.

II. A kakor vidimo čudovito ljubezen božjo v pomnoženju kruha, tako so tudi druge okoliščine pri tej zgodbi za nas jako podučljive.

1. Sveti evangelij nam pripoveduje, da je Jezus kruh blagoslovil in pomnožil pri razdelitvi. Kaj je drugega, nego blagoslov božji, blagoslov njegovega trpljenja in krvi, ki deluje v sv. zakramentih. Vsi zakramenti nimajo moči od duhovnika, ki jih deli, temveč od Jezusa, ki jih je postavil. Kakor so bili v puščavi tisoči nasičeni s sedmerimi kruhi, tako vsi tisti, ki se približajo sv. zakramentom in jih vredno prejmejo, dobijo enake milosti. Kakor je tam ostalo še sedem jербasov, ko so bili že vsi siti, tako tudi sv. zakramenti od svoje moči nič ne izgube. Četudi tisoči prejmejo sv. birmo, četudi se milijonom dá sv. odveza, deli sv. Rešnje Telo, zato sv. zakramenti svoje moči prav nič ne izgube. Za vse poznejše rodove ohranijo isto moč in isto delovanje, iste zaklade milosti do konca sveta.

2. Pomenljivo je, da je Jezus dal kruh razdeliti le po svojih učencih. On je dal kruh in ga pomnožil, a ni ga sam razdelil. Tako je tudi še sedaj. Še sedaj prejemamo milost od Jezusa po naslednikih apostolov, škofih in mašnikih. — Glejte, kako zelo se motijo tisti, ki pravijo: jaz se zveličam lahko brez duhovna, da le verujem to, kar me vera uči, kar se meni zdi. Ne, stokrat ne! Na duhovnike se mora vsakdo obrniti, ker le ti so, kakor pravi sv. Pavel, *delivci božjih skrivnosti, namestniki Kristusovi, ki jih poslal, da delujejo v njegovem imenu*. Zato je rekel: *Kdor vas posluša, mene posluša; — karkoli boste svezali na zemlji, bo svezano v nebesih, karkoli razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih; — katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni*.

3. Slednjic vidimo n a m e n, zakaj je Jezus kruh pomnožil. Da na poti proti domu ne opešajo, da v puščavi lakote in žeje ne umrjo, zato je Jezus pomnožil kruhe in jih nasitil. In kaj je namen sv. zakramentov? Da se ohranimo pred dušno smrtjo, da se obvarujemo pred večno smrtjo pekla, da s pomočjo njih moremo varno potovati sredi vseh nevarnosti in dospeti do namena svojega. Da, sedmeri zakramenti so sedmeri kruhi, s katerimi nas nasičuje Kristus na poti v večnost.

To je svečnik s sedmerimi roglji, ki nosi vse krščansko življenje, ki gori večno pred stolom napolnjen z oljem milosti božje. To je sedmerobarvena mavrica, ki potem nastane, ako solnce milosti in ljubezni božje posveti v oblake grešnega življenja človekovega. To je ono skrivnostno znamenje na nebu, oni most, ki se kakor mavrica razpenja in veže zemljo z nebesi.

„Oj kristjani, da bi spoznali ta dar božji!“ sv. zakramente! Da bi spoznali, kaj imate v njih. Kako bi morali zanje Bogu hvaležni biti, kako bi jih morali visoko ceniti in spoštovati. Toda, koliko je ljudi, ki se za te čudovite vire milosti božje ne zmenijo, ki jih zanemarjajo tedne, mesece in celo leta. Ni čuda potem, da omagajo na potu življenja, da padejo v grehe in se udajo strastem in se tako pogube! Oj ti nesrečni! Tudi nad temi moramo zaklicati: *Mnošica se mi smili!* Ako bodo tako zanemarjali te vire milosti božje, ako jih bodo po nevrednem prejekali, bodo omagali na potu do nebes in nebes samih nikoli ne bodo dosegli. Zato je potreba vsakemu, kdor hoče srečen in varen ostati, iskati tega kruha. — Prerok Elija je nekdanj na potu ves utrujen zaspal. Angel Gospodov se mu prikaže, ga zbudi in pravi: *Vstani in jej, imaš še dolgo pot!* Vstal je in jedel in potem nadaljeval svojo pot in dospel srečno na vrh božje gore, kakor piše sv. pismo. — Kristjani, tudi mi imamo pred seboj še dolgo, strmo, nevarno pot. Zato krščanska duša predrami se, vstani in jej od nebeške mane, ki ti jo Bog pošilja v okrepčanje v svetih zakramentih. S to hrano pokrepčan boš srečno nadaljeval pot svojega življenja in dospel enkrat v varno zavetje svoje nebeške domovine. Amen.

† J. Benkovič.

Sedma nedelja po binkoštih.

Vzgoja otrok.

Dobro drevo ne more malopridnega sadu roditi. Mat. 1, 18.

Ko sv. Avguštin razlaga prilike in primere današnjega svetega evangelija, pravi: Kaj pomenja drevo drugega, kakor človeka, sad pa dobra dela. Hudoben človek ne more delati dobrih del, dober človek pa hudobnih ne. Ako hoče hudobnež dobro delati, mora prej dober postati. Dokler je pa hudoben, ne more delati dobrih del. Kakor se lahko sneg spremeni, da ni več sneg, ali sneg pa ne more biti nikdar vroč: tako se tudi hudobnež lahko spremeni, spreobrne in postane dober ter dela dobro, ali hudoben pa ne more biti dober. Človek je tedaj podoben drevesu: kakršno drevo, tak sad, kakršen človek, taka dela, tako življenje. Ali

drevo ni samo po sebi plemenito. Dobrina sadu je odvisna od vrtnarja. Če bo drevo rastle v gozdu, če se nihče ne zmeni zanje, bo rodilo slab sad. Ako pa drevesce dobi v oblast skrben vrtnar ter je cepi, oplemeni, skrbno privezuje h kolu, obrezuje, trebi mahu — varuje divjačine, potem je drevo plemenito, rodi dober sad. Ker je človek podoben drevesu, potrebuje tudi vrtnarja, da ga oplemeni, da ga zredi in vzgoji. In taki vrtnarji so od Boga v prvi vrsti postavljeni in izvoljeni starši. Kakor odvisi dobrotu sadu od vrtnarja, tako zavisi dobrotu otrok od staršev. In ker so otroci tisti, na katerih sloni bodočnost — dobra ali slaba, kakršni bodo ti stebri, ki jo bodo nosili, — zato ne bo odveč, če danes preišljujemo imenitno nalogo staršev — vzgojo otrok.

Človeško srce je podobno njivi. Otroško srce je dobra, rodovitna, debela njiva, na kateri rado raste zdravo seme. Ali če njive ne orješ, če ne seješ, tedaj ti ne bo rodila žita, marveč plevel. In če je enkrat preprežena s plevelom, tedaj boš imel silen križ, predno jo otrebiš in plevel zatreš. Tako je z otroškim srcem. Dobro seme se ne zaseje samo, plevel pa zatrosi veter. Otroško srce ne bo nobeno dobro samo od sebe, treba je sejati vanje nauk. Hudobija — plevel raste sam od sebe.

To resnico so spoznali od nekdanj vsi narodi. — Špartanci so imeli postavo, da ni bil kaznovan le otrok, ki se je pregrešil, ampak tudi starši. Bogati Rimljani se iskali povsodi modrih mož, da so jim izročali sinove za vzgojo. Ali najprva podlaga — kakor pri drevesu korenina — je pri vzgoji strah božji. *Začetek modrosti je strah božji!* Ne od duhovitosti, ne od bistrega uma, ampak od modrosti, od prave uporabe svojega uma je odvisna sreča človekova. Zato je treba vcepiti otrokom zgodaj strah božji v srce. Sv. pismo nam navaja dovolj zgledov, kako so pravični starega zakona skrbeli za to, da so vzgojili otroke v strahu božjem. Samuelova mati, Ana, ga je dala v tempelj vzgojevat. Komu niso znani prelepi nauki Tobijeve: *Moj sin, vse dni svojega življenja imej Boga pred očmi! Varuj se nečistosti in ne daj gospodovati napuhu ne v svojih mislih, ne v svojih besedah: zakaj v njem se je vsa spačenost začela!* In koliko je skrbel, ko ga je pustil na pot iz domače hiše. — In kje je bila Marija kot majhna deklica? V zavodu poleg tempeljna je bila vzgojevana. — Kaj bi še iskali zgledov. Jezus je najboljši zgled

za vse, — Jezus prijatelj otrok. Kako lepo nam sv. Marka popisuje dogodbo: Jezus med nedolžnimi otroci.

In glejte tisti Jezus, ki ni bil nikdar toliko truden, da se ne bi menil za otročiče, tisti, ki je rekel: *Pustite male k meni!* tisti, ki je zažugal, da bi bilo bolje, da se pohujšljivcu otrok mlinski kamen obesi na vrat, tisti Jezus bo zahteval na sodni dan odgovor od staršev za vzgojo otrok. Komaj otrok pride na svet, že ga sprejme Jezus v svoje naročje, umije ga v svoji krvi izvirnega greha, odkupi ga večnega pogubljenja. In ker ga je On odkupil, zato je njegov. Ali dá vam ga nazaj in reče, kakor egiptovska kraljica Mojzesovi materi: *Vzemi ga in ga vsredi same!* Kako imenitna beseda!

Predragi, pomislimo, ali ga tisti vzreja za Kristusa, ki se ne méni pri otroku za strah božji, ki zakriva in gladi otroške napake? Sveto pismo pravi: *Kdor šibi prizanaša, sovraši svojega otroka . . .* in dalje: *Če ga s šibo udariš, ne boš ga ubil.* Ali s tem sv. pismo ne pravi, da obstoji vzgoja v tem, da pobijaš in pretepaš otroke iz jeze. Po takem ravnanju postane otrok trmoglav, jezen. Pri otroku mora pomagati beseda. Ali ta pomaga tam, kjer otroci starše ljubijo; ljubili jih bodo pa tisti, ki ljubijo Boga; in Boga ljubiti morajo starši otroka naučiti. Strah božji ljubezen do Boga mora biti prva vsejana v mlado srce. To tako rekoč pognoji njivo srca in potem raste plodovito tudi drugo seme.

Kakor je pa škodljivo vzgojevanje s silnim strahovanjem in jeznim pretepanjem, prav tako škoduje tudi — in še bolj napačna ljubezen do otrok. Kdor misli, da je njegov otrok zlat, da mu ne sme nihče nič reči, tisti dela tako, kot poljedelec, ki bi hodil po njivi z rovnico in bi mesto turšice okopaval plevel, da bi imel rahleja tla, da bi bolj bujno rastel. — Tisti bo gotovo žel obilen sad za svoj trud. In tak sad žanje in je žel še vselej, kdor ni vzgojeval prav svojih otrok. Sveto pismo pravi: s čimur se kdo pregreši, s tistim se pokori. Kdor je vzrok slabe vzgoje otrok, kaznovali ga bodo najhujše otroci sami. Tedaj pridejo stara leta in oče toži, mati joka nad otroci, ki jima belijo glave in grené stare dni in ju pehajo v prerani grob. Le jokaj, le toži in pokori se za svoje grehe! Skrbel si za živino, da je imela pastirja, otrok ti ne bo mar! Če je šla v škodo živina, eno samo tele, letal in pehal si se za njim, da si je dobil; če je pa šel otrok v škodo, tedaj se nisi zmenil. Nisi mu prepovedal slabe družbe, napakam si se smejal, sedaj se pa smejaj sadovom!

In česar ne stori napačna prizanesljivost, to stori slab z g l e d. Kako more biti dete dobro, če teče iz materinega srca v njegovo srce kri, ki je razpenjena od strasti, ki je razburjena od jeze in sovraštva, ki omrzuje zavisti in nevoščljivosti. Kako bo otrok dober, če sliši doma le slabo govorjenje in vidi slabe zglede! Pazite, predragi v Kristusu, da ne boste z zgledom pohujšali svojih otrok, da ne bodo ti rekli na sodni dan po besedi Tertulijanovi: „Naši starši so bili naši morilci!“ Gorjé takim staršem. Tedaj bo zahteval pravični sodnik: Daj mi nazaj dušo! Kje je, kaka je? Sedež sv. Duha je bila, sedaj je bivališče hudobnega duha. V belo obleko nedolžnosti sem jo oblekel, sedaj nosi raztrgano obleko greha. Prej je bila moja ljubezen, sedaj je moja jeza! Neusmiljeni oče, mati, kaj sta storila?

Kako grozna, — a opravičena tirjatev! Varujte se pohujšanja! A Kristus preti svetu: gorjé zaradi pohujšanja, svetu spačenemu in skvarjenemu! Kolikokrat gorje velja staršem-pohujšljivcem! Posebno grdo in žalostno je, če otrok sliši prve kletve iz ust očeta, iz ust matere. Kako napačna vzgoja! — nasprotujoča božji volji: mesto z Bogom, seznanja jih z vragom! Gorje zaradi pohujšanja! In dostikrat izročajo starši otroke — ne Bogu, pač pa nekemu drugemu. S tem gotovo podpirajo in odganjajo od njih božji blagoslov! Varujte se kletvine! — Materina kletev otrokom hiše do tal podira!

Resnico tega svetopisemskega izreka je Bog pokazal že večkrat na očiten način. V preteklem stoletju je preklela neka mati v francoski pokrajini Franche Comte svojo hčerko, ker ni mirno ležala v zibelki. Žena je bila pod milim nebom, zibelka je stala pod drevesom ob reki. „Strela te ubij, voda te odnesi, mlinska kolesa naj te zmečkajo!“ Tako je klela nad otrokom. Ni bilo dolgo, kar se zabliska, strela udari v drevo, odpuhne zibelko v vodo in jo zanese pod mlinska kolesa, kjer je bil nedolžen otrok zares potr, kakor je želela mati!

Da starši, težek odgovor vas čaka! — Natančen račun bo treba dajati! Pazite torej na svoje otroke, ohranite jim lepo nedolžnost! Nedolžnost . . . kolika sreča . . . vse umeje, vsakemu pogleda v oko, vse ljubi, nikogar ne sovraži. Spominjaj se vsak nazaj v ono dobo, ko je bil še sam tak in vsak naj posnema žene, ki so vprašale za svet sv. Avgušтина: Kako bi zadostile za pretečene grehe. „Bog vam je dal otrok; skrbite, da jih ohranite nedolžne!“

Predragi v Kristusu! Pri prvem svetem obhajilu se bodo oblekli vaši otroci v novo krasoto. Tedaj jih bo objel Jezus, kot jih je objemal nekda, tedaj jih bo poklical: Pustite male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo. On nedolžno jagnje bo prišel k svojim ovčicam, ne ovčicam, k jagnjičkom, mladim srcem. Vam velja sedaj tisto, kar je rekel Jezus Petru: *Pasi moje jagnjičke!* Pasite jih — z vso skrbjo in ljubeznijo. Vzdržite jih v strahu božjem, pošiljajte jih radi v cerkev k tistemu, katerega bodo kmalu prejeli — s tem jih boste najlažje vzdržali v strahu božjem. In če enkrat to vcepite v srca, potem bo odgovor lahek in vi boste srečni tukaj in v večnosti — zakaj, kdor dobro vzgoji svojega sina, ta bo pohvaljen. Amen.

F. S. Finžgar.

Osma nedelja po binkoštih.

1. Bog je lastnik, človek le oskrbnik naravnih in nadnaravnih darov.

Kaj, to slišim od tebe? Daj račun od svojega hiševanja.

Luk. 16, 3.

Današnji evangelij je med drugim tudi zato velepomemben, ker obravnava razmerje mej dolžnostmi stanu in plačilom ali kaznijo za njihovo skrbno ali leno izvrševanje.

Bogati človek v priliki je Bog, najviši, neomejeni, edini gospodar vseh bitij, vseh darov v kraljestvu narave, v kraljestvu milosti, in v kraljestvu večne slave. **Hišnik** pa je vsakter človek, ki je od Boga prejel premoženje raznih naravnih in nadnaravnih darov, pa ne v svojo last, ampak v **oskrbovanje**. Tudi oskrbovanje samo ni pripuščeno samovolji človeka hišnika, ampak je natanko, na vse strani določeno po postavah božje volje. Oskrbovanje preneha s koncem življenja, nato sledi polaganje računov o hiševanju. Marsikateremu hišniku človeku gre trda pri tem, ker računi niso v redu, ker je zapravljal premoženje svojega gospodarja. Zapravlja pa človek gospodarja Boga premoženje s tem, da napačno rabi, ali pa sploh ne rabi božjih darov.

Tožijo pa hišnika človeka, da je zapravljal premoženje svojega gospodarja, njegova **lastna vest**, **hudič**, ki bi dušo rad dobil v svojo last, **angel varuh**, ki je bil priča zaprav-

ljanja gospodarjevega premoženja, tožijo ga, božja vsega vednost, ki ji ni nič skritega, božja pravičnost, ki kaznuje vsako krivico, božja svetost, ki sovraži vsak tudi najmanjši greh.

Današnji evangelij pravi, da si je krivični hišnik v strahu pred kaznijo odpuščenja iz službe skušal pomagati iz bodočih stisk z novo krivičnostjo. Način skrbi hišnikove za prihodnost hvali Gospodar, če tudi ne krivičnega dejanja, in pravi, da so otroci tega sveta modrejši v svojem ravnanju, kakor otroci luči. In to modrost naj otroci luči posnemajo seveda ne v krivičnosti, ampak v tem, da bodo znali z božjimi darovi pridobiti si prijateljev v nebesih, ki jih bodo tja gori po smrti vzeli v svoja prebivališča. Glavna misel celega evangelija pa je ta: Vseh naših darov, naravnih in nadnaravnih, lastnik je Bog; mi smo le njihovi oskrbniki, in odgovor bomo dajali, kako smo jih oskrbovali.

Dandanašnji pa hoče svet biti lastnik teh darov in ne samo oskrbnik, in zato jih uporablja po svoji volji, ne pa po volji pravega lastnika, Boga. In glejte to napačno naziranje o razmerju človeka do božjih darov je krivo vsega greha, kar ga človek stori, in je krivo njegove pogube.

Poglejmo, če je res to.

I. 1. Vera in pa prepričanje nam potrjujeta to, kar je zapisal sv. Pavel: *Nič nismo prinesli na ta svet; gotovo je, da tudi nič ne moremo odnesti!* (I. Tim. 6, 7.) To pravilo velja o vseh ljudeh, od berača na cesti noter do kralja na tronu, kakor berem v knjigi modrosti: *Noben kralj nima drugačnega rojstvenega začetka, ampak vsi imajo enak vhod v življenje in enak izhod.* (7, 5, 6.) Nihče ne prinese na svet še plenice, nihče ne vzame seboj, še mrtvaške obleke ne. Človek je res hišnik, ki tudi pri svojem vstopu v službo ali izstopu iz službe ne prinese ali odnese ničesar gospodarjevega blaga. Človekovo življenje je res le hiševanje: Dušo in telo z vsemi njunimi zmožnostmi smo prejeli iz rok svojega Stvarnika, brez vsacega našega zaslužnja. Duša in telo sta tedaj božja last: ko bi ju ne bili prejeli, bi ne živeli; in ko bi ju božja moč in ljubezen ne ohranjevala, bi se zgubila nazaj v nič, odkoder sta prišla; po pravici tedaj pravi sveti Pavel: *V njem živimo, se giblujemo in smo!* (Act. 17, 28.)

Ker sta duša in telo božja last, ker njuno življenje zavisi od Boga, je tudi vsaka delavnost duše ali telesa, je tudi vse tisto, kar je potrebno duši ali telesu, kar izhaja iz duše in telesa, b o ž j a l a s t; je tedaj učenost, omika, vzgoja, čast, slava, plemenitost, zdravje, živež, obleka, stanovanje, premoženje božja last, vsega tega je človek le oskrbnik.

2. Oskrbniku pa gospodar lahko odpove službo: Bog je človeku odločil tudi le nekaj časa za hiševanje. „Nekega bogatega človeka polje je obilno sadu rodilo“, je rekel gospod, „in je mislil sam pri sebi, rekoč: kaj bom storil, ker nimam, kamor bi svoje pridelke spravil? In je rekel: To bom storil, podrl bom svoje žitnice in veče naredil in vanje bom spravil vse, kar mi je zrastlo, in svoje blago. In porečem svoji duši: Duša! veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje. Bog pa mu je rekel: „Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe; kar si pa spravil, čegavo bo?“ (Luk. 12, 16—20.)

Očeta, mater polože v grob; sin ali hči sedaj gospodarita, pa le tako dolgo, dokler se svojim otrokom ne umakneta pod zemljo. Po lestvi časti in slave eden leze gori, drugi doli. En meščan zida hišo, drugi pa prebiva v njej: ta kmet seje, drugi pa žanje. Danes se veseli ta, jutri pa oni. Glejte, vsi pridejo, pa tudi vsi gredo, nihče ne ostane: *Saj nimamo tukaj obstoječega mesta* . . . (Hebr. 13, 14.) Kdor pa nima stanovitnega mesta, kdor je le ptujec na svetu, tisti ni njegov lastnik: ampak le začasni hišnik in oskrbnik, ki mu Bog, pravi lastnik sveta, lahko službo odpove, kadar hoče, in ga pokliče k polaganju računov.

3. Da, k polaganju računov pokliče Bog človeka hišnika iz tega sveta. Zakaj, kakor hiševanje ni večno, ampak le začasno, tako tudi ni prepuščeno samovolji človekovi, ampak je natančno na vse strani vrejeno po postavah, ki jih narekuje Bog in cerkev in vest.

In po teh postavah, v katerih je izražena božja volja, bomo dajali račun od svojega hiševanja vsi brez izjeme po besedah sv. Pavla, ki pravi: *Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme sleherni v svojem telesu, kakor je storil ali dobro ali hudo.* (II. Kor 5, 10.)

Glejte predragi, to je r a z m e r j e človeka do božjih darov, razmerje hišnika, ki ni lastnik premoženja, ampak le začasni oskrbovalec, ki bo moral dajati odgovor od hiševanja in t o j e

pravo naziranje o razmerju človeka do božjih darov, da se človek nima za lastnika božjih darov, da ne ravna ž njimi, kakor da bi mu nikdar ne bilo treba dati jih iz rok, kakor da da bi mu ne bilo nikomur drugemu dajati računa od svojega življenja in ravnanja, kakor le edino samemu sebi.

Sedaj pa obrnimo te stavke, te misli na sebe, na svoje življenje in se vprašajmo: Sem li v svojem življenju vedno mislil le tako, da sem le oskrbnik božjih darov in ne lastnik, da jih moram rabiti po božji, ne pa po svoji volji, da bom moral od tega hiševanja pred vsegavednim in pravičnim in svetim Bogom odgovor dajati? Kak bi bil odgovor, ko bi mi sedaj rekel Bog: *Daj odgovor od svojega hiševanja!*

II. Koliko je dandanes ljudi, ki so na to poglobitno resnico življenja pozabili in njej ravno nasprotno ravnaajo s tem, da imajo darove duha in telesa za svojo lastnino, s katero smejo razpolagati, kakor se jim ljubi.

1. Glej, kristjan, Bog te je postavil za hišnika, oskrbnika dušnih darov; namreč za oskrbnika tvojega razuma, tvojega spomina, tvojih misli, za oskrbnika tvojega srca, tvojih želja, tvojega hrepenenja, in naročil ti je, da jih po njegovi najsvetejši volji in njemu v čast spopolnuješ in posvečuješ. Nisi li pa teh božjih darov zapravljajal s tem, da si jih napačno, zoper božjo voljo, zoper božjo čast rabil? Nisi li svojega razuma dostikrat rabil za to, da si presojal in obsojal — božje naredbe, pregrešno modroval nad verskimi rečmi, ali celo z umstvenim dokazovanjem tajil verske resnice? Nisi li dar svojega spomina zlorabil v to, da si se z veseljem, radovoljno spominjal svojih storjenih grehov? Nisi li dostikrat omadeževal svoje domišljije, svojih misli s prevzetnostjo, sovražnostjo, nečistostjo, nevoščljivostjo? Poglej v svoje srce! Jeli je bilo vselej le v ljubezni do Boga in zarad Boga tudi v ljubezni do bližnjega? Ali pa je ravno nasprotno za Boga bilo mrtvo, ker se je v njem na ognju greha parila mlakuža pregrešne ljubezni, pregrešnih želja? Izračuni, kako si vporabljal dušne darove razuma in srca! Pomisli, jeli se tvoj račun vjema z glavno računsko knjigo, ki jo ima Bog spravljeno?

2. Bog te je postavil za oskrbnika telesnih darov, namreč: darov telesne moči in zmožnosti, počutkov, udov, zdravja; dal ti jih je v oskrbovanje, da bi ž njihovo pomočjo širil božjo čast in skrbel za svojo dušo. Ti pa kristjan, si zlorabil te božje,

darove, Bogu v nečast, sebi v škodo: svoje telesne moči in zmožnosti v pregrešna podjetja, svoje roke in noge v pregrešna djanja, svoje oči v pregrešne poglede, svoje uho in svoj jezik v pregrešno poslušanje in govorjenje. Celo tvoje telo je morebiti pokrito z blatom greha, oropano vse časti božjega tempeljna, ker je oskrunjeno. Kristjan! koliko novih grehov, zraven onih vsled zlorabe dušnih darov! Kakšno je to hiševanje, kakšen bo odgovor!

3. Bog te je postavil za oskrbnika **p o s v e t n i h** reči: tvoje hiše, tvoje obleke, tvoje hrane, tvojega premoženja, tvojega stanu, tvoje učenosti, tvoje umetnosti, tvojih otrok, tvojih poslov, tvojih podložnih, da za vse skrbiš po božji volji in v svoje zveličanje. Ti pa si te božje darove zapravljaj, zlorabil v nečast božjo in svojo dušno škodo: svoje stanovanje v mehkužnost, svojo obleko v prevzetnost in razuzdanost, svojo hrano v nezmernost in zapravljivost, svoje premoženje v skopost in krivičnost, svoj stan v ošabnost in zanemarjanje dolžnosti, svojo učenost in umetnost v širjenje nevere in nesramnosti; svoje otroke, posle, podložne v sebične namene z zanemarjanjem njihovega zveličanja. Zopet veliko polje, pokrito z osatom in trnjem greha, zapeljivosti in pohujšanja. Koliko grehov, neštevilnih, smrtnih vnebovpijočih grehov? Moj Bog! kako hiševanje; kakšen odgovor!

4. Dalje: Bog te je postavil za oskrbnika darov svetega **D u h a**, milosti razsvitljenja k nadnaravnemu spoznanju verskih resnic, milosti omečenja volje za spolnovanje božjih zapovedi, milosti vere, upanja in ljubezni, milosti molitve, božje besede, svetih zakramentov, vseh milosti, ki jih je Jezus na sv. križu zaslužil, in sv. cerkvi izročil, da jih deli vernikom, da jim ž njimi pomaga k zveličanju.

Kristjan, nisi li tudi teh božjih darov zapravljaj, jih zlorabil, ali sploh ne rabil? Nisi li zapiral svojega razuma razsvitljujoči božji milosti in rajši živel v verskih dvomih, kakor pa da bi se bil dal podučiti sv. Duhu? Nisi li zametal milosti, ki je nagibala tvoje srce k spolnovanju božje volje, s tem, da si trdovraten ostal vkljub klicom svoje vesti, klicom sv. Duha po tvojih dušnih pastirjih, sorodnikih, prijateljih? Nisi li pešal v veri, nikdar ne obudil hrepenenja po nebesih, ampak iskal nebesa le na zemlji, ker si svet bolj ljubil, kakor Boga? Morebiti se ti je molitev pristudila, božje besede že nisi slišal dolgo časa, svetih zakramentov sploh ne prejemaš, ali pa le o veliki noči in še takrat prisiljeno z nevoljo, nevredno. Morebiti si ti za vse studence milosti božje

le kakor vodnjak, ki ne drži vode, le kakor struga polna peska, kjer se voda milosti zgubi. In zato je celo tvoje življenje strahovita puščava, kjer ni družega najti kakor oster osat, bodoče trnje velikih, celo božjeropnih grehov! Moj Bog! kako hiševanje, kak odgovor!

Vsi ti nam od Boga v oskrbovanje izročeni darovi duše, telesa, milosti, so talenti, s katerimi smo dolžni kupčevati. Če pa je moral oni služabnik v sv. pismu, ki svojega talenta sicer ni zlorabil ali zapravlil, ampak le ne rabil, ker ga je zakopal, slišati pred sodnjim stolom svojega gospodarja obsodbo: *Lenega hlapca pa vrsite v vnanjo temo, kjer bo jok in škripanje s sobmi*, kaj naj pričakujejo tisti kristjani, ki talentov, božjih darov ne samo niso rabili, ampak so jih zlorabili v božjo nečast, zlorabljali morebiti leta in leta, celo življenje.

Kristjan, premisli, kako je bilo dosedaj tvoje hiševanje; premisli, kaj te čaka celo večnost po tej kratki dobi tvojega hiševanja.

Tega ni pomislila nikoli prej neka mlada gospodična, dokler ni nekega večera, ko je prišla iz prijetne družbe pozno zvečer domu, našla svoje hišine pri branju lepe spodbudne knjige. Iz radovednosti jo vzame v roko in pogleda vanjo, potem pa se ponorčuje iz služabnice, kako da more tako dolgočasne reči brati. Po noči pa sliši hišina svojo gospodinjjo, to gospodično, zdihovati in jokati; hiti k njej in jo vpraša, kaj ji je. Jokaje ji gospodična odgovori, da je prej v njeni spodbudni knjigi brala slučajno besedo, ki ji sedaj ne gre iz glave, ki ji ne pusti spati, ki ji vzemirja vest, ki jo straši, beseda: večnost, po tem kratkem življenju: večnost, v nebesih: večnost, v peklju: večnost, življenje le hiševanje, za hiševanjem pa račun, za računom pa večnost! In moje življenje? in moja večnost? Gorje mi! Nasledek temu spoznanju je bil, da se je odpovedala nečimernosti in nasladnosti in svetu. Resno je začela hiševati, pripravljati se na račun in na večnost. Kdor misli, da mu je ravno tega treba, naj gre, in naj jo posnema. Amen.

P. J.

2. Kaj se učimo od „otrok tega sveta“.

Kaj bom storil, ako mi Gospod
vzame hiševanje? Luk. 16, 3.

Primeri v današnjem evangeliju se nam mora zdeti takoj na prvi pogled jako čudna. Krivični hišnik je na sumu, da zapravlja premoženje svojemu gospodarju. Ker se boji, da ga gospod odpodi

iz službe, zato še bolj ogoljufa svojega gospodarja in si v njegovo škodo napravlja prijateljev. Za vse to pa gospod še pohvali svojega hišnika in ga nam v zgled postavi rekoč: *Otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kakor otroci luči. In jaz povem: Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kadar onemagate, vsamejo v večna prebivališča.* Toda pomisliti moramo, da je Gospod hišnika hvalil ne zaradi krivice, temveč zaradi njegove modrosti, s katero je skrbel za svoje poznejše življenje. Tako moramo tudi one besede razumeti, da so otroci tega sveta v svojem rodu modrejši nego otroci luči; ne kakor bi hrepneli po boljšem in višjem namenu kakor otroci luči, temveč v svojem rodu, t. j. ker se uni za posvetne in minljive stvari več prizadevajo, nego otroci luči za svoj večni namen, da bi namreč dosegli čast božjo in zveličanje duše.

Premišljujmo danes, 1) kdo so otroci tega sveta in kdo otroci luči, 2) in kako nam morajo otroci tega sveta s svojo modrostjo in previdnostjo zgled biti, da skrbimo za svoje zveličanje.

I. 1. Ko je Jezus nekdanj opominjal judovsko ljudstvo, naj svoj čas prav obrača, je rekel: *Dokler imate luč, verujte v luč, da bote otroci luči!* (Jan. 12, 36.) Kdo pa je luč? Nadnaravna luč, ki je takrat razsvetljevala svet in ga razsvetljuje še sedaj, je Jezus Kristus, naš Gospod. Kajti, kakor pravi sv. Janez, *on je prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet.* (Jan. 1. 9.) — Otroci luči so torej tisti, ki verujejo v Kristusa, ki verujejo, da je Jezus Kristus pravi Bog, ki je prišel resnico oznanovat in odpirat pot zveličanja.

Zveličar pa je tudi rekel: *Hodite, dokler imate luč!* (Jan. 12, 35.) Torej ni zadosti, da le verujemo, temveč moramo tudi hoditi po onih potih, katera se nam kažejo v luči večnih resnic. Otroci luči so torej oni ljudje, ki trdno verujejo v njega, ki je večna luč, v Jezusa, in ki svojo vero tudi v dejanju spolnujejo, po veri žive. To so oni, ki se na drugem mestu v sv. pismu imenujejo otroci božji.

2. Kdo pa so otroci tega sveta? To so oni, ki svetu verujejo bolj kakor pa Bogu, ki vse te posvetne prijetnosti, časti in dobrote višje cenijo nego nebeške dobrote. Kako pa živé otroci tega sveta? Ti živé tako, kakor bi bil človek le za ta svet ustvarjen,

kakor bi na unem svetu nič ne imel iskati. Ti ljudje večkrat pravijo: Le enkrat smo na svežu, torej ne zamudimo uživati ga, kolikor se nam zljubi, kolikor ga moremo, da nam ne uide. Kdor tako govori, tak človek je otrok tega sveta, ker le zanj se méni, le njega želi uživati, njemu služiti.

Kakor je Bog sam kralj onih, ki so otroci luči, tako je kralj otrok tega sveta hudobni duh. Zakaj ta je po grehu dobil oblast čez svet, da ga sedaj moti in zapeljuje. Zato so otroci tega sveta pred vsem oni, ki živé v pregrehah. Napuh, krivica, razuzdanost je njih življenje. Njih vsakdanje delo je, še duše drugih zapeljevati na krivo pot, izpreobračati jih iz otrok luči v otroke teme, v otroke tega sveta.

In ti otroci tega sveta so modrejši nego otroci luči. Odkod to? To je nasledek izvirnega greha. Po Adamu in v Adamu se je ves svet uprl zoper Boga in zato je srce vsakega človeka že od mladosti nagneno bolj k hudemu nego k dobremu. (I. Moz. 8. 21.) Da vse to premagamo, ne zadostujejo nam naše moči, iskati jih moramo pri Bogu. Njegova milost nas mora razsvetljevati, da razločimo dobro od hudega, da opustimo hudo in storimo dobro.

II. Ko smo spoznali, kdo so otroci luči in kdo otroci tega sveta, preišljujmo, v čem so otroci tega sveta modrejši nego otroci luči.

1. Najpreje v g o r e č n o s t i. Kdor hoče kaj doseči, mora za to stvar goreti; mlačnost in omahljivost nam nič ne pomagata. Da pa srce gori in je vneto za kako stvar, mora dobro poznati svoj namen, in skušati tudi z vsemi močmi, da ga doseže. Pa pogledjmo: ali so otroci tega sveta vneti za svoj namen, ali gorijo za to, česar si žele? O čem najraje govoré? Za kaj se največ trudijo? Njim je vedno na jeziku, kako dobro so se imeli tukaj ali tam pri posvetnih veselicah, kako prijetno je bilo, kako veselje so uživali. A tega pa ne pomislijo, da je pri tem mnogo trpela duša, da so slabejši iz družbe prišli, nego so šli v njo. In ne samo to, da se hvalijo s svojim grešnim življenjem, temveč tudi obenem vse, kar je svetega in božjega, zaničujejo in zamujejo, ter pravijo: Kako nespametno je, za take reči kaj skrbeti. „Česar je polno srce, to rado iz ust gre“, pravi pregovor. Ker je njih srce polno svetne nečimernosti in poželjivosti, zato govoré le o tem, vse drugo pa, kar jih moti in jim je na poti pri veselih družbah, vse drugo pa zamujejo in prezirajo. Oh, ko bi vsi ti ljudje bili tako vneti za dobre reči, kakor so za hudobne, ko bi za Boga tako goreli,

kakor za svet goré, kako izvrstni kristjani bi to bili! Oh kako zelo taki otroci tega sveta s svojo gorečnostjo za svet osramote otroke luči glede gorečnosti za Boga! Otroci tega sveta vedno govorè le o svojih svetnih zabavah, otroci luči pa si komaj upajo usta odpreti, da bi pokazali, da služijo Bogu. Skoraj bi rekel, da se sramujejo svojega poštenja pred svetom. In pri vseh svojih opraviilih kako vnemarno delajo in se trudijo za nebesa, kakor bi jim po njih smrti nebeška krona, kakor zlato jabolko sama padla v naročje. Zveličar pa je rekel: *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le tisti, ki silo rabijo, ga nase potegnejo.* Zató kristjani, ki smo otroci luči, pomislimo, da naš namen je neizmerno večji nego namen otrok tega sveta. Ne pustimo vendar, da bi naša gorečnost bila slabejša nego je gorečnost onih. Ako se uni s tako vneto trudijo za ta ubogi, plesnjivi svet, trudimo se mi s toliko večjo ljubeznijo za krono nebeško!

2. Z gorečnostjo pa naj se združi *stanovitnost*. Brez težav gotovo ni nobeno delo, niti dobro niti slabo. A dobro delo ima vedno mnogo več težav nego slabo. Kaj pomaga vsa gorečnost, ako pa se pri prvi težavi, pri prvi oviri takoj ohladi in opeša? Kaj pomaga vsa gorečnost za zveličanje duše, ako pa je podobna slamatemu ognju, ki naenkrat močno vsplamti in zažari; a skoraj v istem hipu tudi ugasne in ostane le malo pepela? Kristjani, ali v hudi mrzli zimi s slamo kurimo peči? Gotovo ne; to bi nič ne pomagalo! Peč zakladamo stanovitno s poleni in s kladami, da gori noč in dan, da se soba ne shladi in nas ne zebe. Glejte, takemu stanovitnemu ognju mora biti podobna gorečnost pravega, zvestega kristjana! A kako lahko se skadi in mine vsa stanovitnost! Saj ves skupaj nič ne pomaga! Tako se izgovarja marsikdo in pusti vse v miru. Nekaj časa se ustavljajo tej ali oni skušnjavi, se ogibljejo bližnji priložnosti v greh, pa kmalu pravijo: „E, kaj, to je prehudo; jaz ne morem več!“ Nekaj časa spolnujejo natančno svoje stanovske dolžnosti, svoje dobre sklepe, katere so pred kratkim storili, in se izgovarjajo: „Glejte druge ljudi, kako živé; čemu bi se ravno jaz tako trudil?“ Tako govoré mnogi, ki hočejo biti otroci luči.

Pa poglejmo otroke tega sveta! Kako pa so ti stanovitni v svojem prizadevanju, v svojih trudih! Če jim enkrat izpodleti, pa pridejo v drugič, tretjič, sedmič, če je treba desetkrat ali še več. Če eno sredstvo nič ne izda, izbero si drugo; če danes nič ne opravijo, pridejo jutri, če ni drugače, tudi stokrat, da slednjič

vendar le dosežejo, kar želé. In tega pravila se držé v malih rečeh ravno tako, kakor v velikih. Poglejmo nesramnega zapeljivca, ako je stokrat odpoden, pa stokrat spet pride nadlego delat. Poglejmo krivičnega človeka, koliko se trudi in muči, da kaj pograbi. Nič mu ni pretežavno, prehudo, vse rad pretrpi, da le svoj hudoben namen doseže. Pomislimo na brezbožnike, kako stanovitni so v svojih nevernih, brezbožnih trditvah, s katerimi še druge ljudi zapeljujejo. Stokrat in stokrat se jim je že dokazalo, da brez vere ni mogoče Bogu dopasti, da brez življenja po naukih sv. vere nobeden ne more biti zveličan, da brez Boga ni prave sreče in zadovoljnosti, ni pravega veselja, toda čeprav se jim vse to tako določno dokaže, kakor bi bilo pribito, vendar zopet in zopet vse to zanikujejo in zasmehujejo. Oh, ko bi otroci luči vsaj en košček te stanovitosti imeli, kakršno imajo otroci tega sveta, kako lepo bi napredovali v krščanskih čednostih, v popolnosti. Toda kolikokrat se nahaja pri tem ali onem sicer gorečnost, a da bi njo tudi ohranil, ostal stanoviten, to se mu zdi prehudo.

3. Pa še dve drugi lastnosti sta, po katerih se odlikujejo otroci tega sveta, a otrokom luči navadno manjkata; te sta srčnost in premetenost.

Kaj naj bi rekli o srčnosti otrok tega sveta? Ali ni mnogokdaj taka, da meji že na predrznost in jo celo še presega? Ali ni res to že skrajna predrznost, ako se kak sprijen, pohujšljiv človek zna vriniti v vsako družbo, med vsakršne vrste ljudi, in tam, ne da bi pomislil, med kakimi ljudmi se nahaja, kdo je v njegovi bližini, začne razdirati vsakoršne umazane reči, ki se niti imenovati ne smejo? Niti najhujšega jih ni sram! In da bi dosegli svoj hudobni namen, celo nedolžnim ljudem to očitajo, kar ti niti ne vedo, česar pa so sami polni. Z lažjo in obrekovanjem skušajo doseči to, kar po poštenu poti nikakor ne morejo.

Oh, ko bi otroci luči, pravi kristjani, vsaj nekoliko te srčnosti imeli! Toda kolikokrat se ti bojé ustaviti in zabraniti hudobno govorjenje, kolikokrat se sramujejo molitve in drugih krščanskih opravil, bojé se celo, da bi jih svet ne imel za poštene kristjane! Glejte, tako otroci božji daleč zaostajajo za otroki teme!

In kako premeteni in zviti so taki ljudje. Ko vidijo, da z lepa človeka ne spravijo na krivo pot, poslužijo se vsakoršne zvi-jače. Ti pravi služabniki satanovi se izpremené navidezno v angele, da bi jim ljudje rajše verjeli, da bi jih vklenili v svoje zanjke. Oh, ko bi zvesti kristjani tako se trudili za poboljšanje svojega

bližnjega, koliko dobrega bi zaslužili za nebesa, koliko neumrjočih duš bi rešili pogubljenja!

Ako vse to premislimo, spoznamo, kako resnične so besede Jezusove v današnjem evangeliju: *Otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu nego otroci luči.* Ali naj jih posnemamo? V dobrem pač, a nikakor ne v hudem! Posnemati jih moramo v njih gorečnosti, stanovitnosti, srčnosti in premetenosti; toda vse to le za dobro stvar, nikoli pa ne v slab namen. Ako bomo tako vestno spolnovali svoje dolžnosti, ne bo nas skrbelo, kako bomo pred Sodnikom dajali odgovor o svojem hiševanju, o svojem življenju, kakor je skrbelo hišnika v današnjem evangeliju. Njega je pač skrbelo, kaj bo iz tega prišlo, a on ni bil lahkomišeln, ni se zanašal na prizanesljivost svojega gospoda ni zanemarjal časa; vse je storil, da bi se izkopal iz zadrege. Tako moramo tudi mi pred vsem za to skrbeti, da enkrat večno nesrečni ne postanemo. Modri moramo biti in previdni, da nas svet ne premoti s svojimi zvijačami. Ko je rimski sodnik svetoval mučencu sv. Arkadiju, naj se usmili svojih starih let, da ne bo mučen, in naj daruje malikom, mu je odgovoril: „Kaj govoriš, ti nespametni sodnik? Ali misliš, da boš mogel služabnike Gospodove s strahom in žuganjem pregovoriti, da bi zatajili svojo vero? Mi vemo, da je pisano: „Kristus je moje življenje in smrt svoj dobiček.“

Današnji evangelij se konča z besedami: *Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kadar onemagate, vsamejo v večna prebivališča.* S temi besedami hoče Kristus reči: Skrbite, da dosežete svoj večni namen v nebesih. Vsak naj stori, kar je v njegovi moči, vsak naj se trudi in poti za nebesa ali po poti nedolžnosti ali pa poti pokore. Niso vsi svetniki prišli po enakem potu do nebes; sv. Alojzij, sv. Frančišek Seraf., sv. Franč. Sal., sv. Pavel, sv. Avguštin, sv. Neža, sv. Marjeta Kortonska itd., vsi ti so hodili po svoji posebni poti, a vsi so dospeli do svojega večnega namena, ker niso zanemarjali klica božjega. Vsi so bili dovolj srčni in stanovitni, da so premagali svet in njegovo zapeljevanje in dosegli večno krono.

Srčnosti, kristjani, srčnosti potrebujemo tudi mi, da skazujemo čast Bogu povsod, da s svojim življenjem pokažemo to, kar smo, da smo dobri kristjani. Ako dosežemo to srčnost, imeli bomo tudi pravo modrost, ono modrost, ki nas bo učila, da večnost je neizmerno več vredna, nego ves svet v svoji zakladi, da je milost božja oni biser, za katerega se moramo pred vsem truditi. To

modrost pa bomo dosegli, ako bomo prosili za njo v molitvi. Da, kristjani, molitve ne smemo zanemariti, ker z lastno močjo ne zmoremo nič, vse pa premoremo z molitvijo. Ako bomo živeli tako v pravi krščanski modrosti mi, ki smo otroci luči, upati smemo, da nam zasije enkrat večna luč v milem Jezusu. Amen.

† J. Benkovič.

Deveta nedelja po binkoštih.

1. 0 solzah.

Ko se je Jezus približal Jeruzalemu
in je mesto ugledal, se je zjokal nad
njim. Luk. 19, 41.

Zemljo, na kateri živimo, ljudje različno imenujejo. Eni jo hvalijo in poveličujejo, kako lepa in prijetna je, kako prijetno je na svetu živeti; drugi pa jo grajajo in pravijo, da na svetu ni nič prijetnega in veselega. Kdor svet prav pozna, mora priznati, da imajo ti poslednji pravo, saj svetu noben drug pridevek ni toliko primeren nego „dolina solzâ.“ Da, ljubi moji, svet je prava, žalostna „dolina solzâ,“ in mi, ki v nji prebivamo, smo pomilovanja vredni Evini otroci, ki jokamo in zdihujemo, dokler ne dosežemo srečno svoje prave večne domovine. — Jokaje stopi človek na svet, jok in stok ga spremlja po poti življenja, in z bridko solzo v očeh se poslovli od solzâ doline. Jok se razlega po ubornih, siromašnih kočah, jok se sliši tudi po krasnih, velikanskih palačah. Solzice teko po rožnordečem licu nedolžnega otroka, in solze se udirajo tudi po razoranem, nagubanem licu onemoglega starčka in osivele mamice. Vse joka, vse zdihuje. Vsako uro, dá celo vsako minuto se pretoči na milijone solzâ, ki so zvezane z milijoni vzdihov in prošnjâ. Ko bi vse te prošnje in vzdihne in solze združili skupaj, bi nastali gromovi prošnjâ in potoki solzâ, ki razburjajo kakor huda ura neštevilno ubogih src.

Koliko pa je tudi takih, katerih bolečina je tolika, da niti ne morejo vzdihovati in jokati, da jim bolečina zapira vzdihne in solze, katerim pa srce krvavi. Saj „ni hujšega gorja na sveti — kot so zadušene solzé, — ko jim na dan ni dano vreti, — pekoče padajo v srce.“

Odkod neki vse to? Adamovi otroci smo, otroci greha, zato jokamo in zdihujemo. Človeku je jok že prirodjen. Celó Sin božji

sam, ki je človeško podobo nase vzela, je jokal. Današnji evangelij nam pripoveduje, da se je bridko zjokal nad mestom Jeruzalemom, znano nam je, da je jokal tudi pri grobu svojega prijatelja Lazarja. S tem je Bog sam solze nekako poveličal in posvetil.

Neštevilno solzâ se pretoči na svetu minuto za minuto. A vse te solze niso enake. Nekatere solze niso niti dobre niti slabe, nekatere so hudobne in škodljive, tretje pa so lepe in zaslужljive za nebesa. Premišljajmo torej danes različne vrste solzâ!

Po grehu prvega človeka se je nadloga in nesreča naselila na svetu. Zemlja, ki bi morala biti človeku raj, je postala dolina solzâ, kraj, kjer ljudje kot pregnanci prebivajo, dokler ne gredo v pravi svoj dom k Bogu.

1. Človek živi v različnih okolnostih, razne nadloge in nesreče ga stiskajo, razne strasti in skušnjave ga nadlegujejo. In človek se mora v vseh teh dušnih in telesnih viharjih ohraniti, ako noče biti premagan. Koliko skrbi, koliko strahu človek prestane dan na dan. Komaj ga ena skrb zapusti, upa, da sedaj bo bolje, pa se ga že polotijo nove, morda še mnogo hujše skrbi. Vzemimo si ubožne starše, ki nimajo družega nič nego kopo nepreskrbljenih otrok in k večjemu še bolezen in pomanjkanje v hiši. Oh, takemu očetu ali materi res nikoli ne more biti srce pokojno in mirno. Kaj naj ju tolaži, kaj naj jim pomaga, ko jih je vse zapustilo? Solze, bridke solze jim polajšajo njih neznosne dušne bolečine. — In ako so se staršem iznevereli otroci, ako se jim je izneveril odrasli sin ali hči, ko so že vse prošnje in opomini zastonj; kaj jih še tolaži in jim zmanjša dušne bridkosti. Žalostna mati milo zajoka in čuti svoje srce mnogo olajšano, kakor bi ji solze odvezle polovico dušne nesreče. Taka mati sme zaklicati s prerokom Izajem: *Pojdite proč od mene, jaz hočem bridko jokati; ne trudite se, da bi me tolašili!*

Solze strahu in skrbi pretaka tudi oni, ki ima svoje drage znanke v daljnem, tujem kraju, morda v veliki nevarnosti za zveličanje. Tako je pisal sv. apostol Pavel Korinčanom (2. Kor. 2.): *Pisal sem vam v veliki žalosti in skrbi srca s mnogimi solzami.*

Kristjani, ako nam sploh kaka skrb in strah more privabiti solze iz oči, je to gotovo strah za večno zveličanje. Največji svetniki so jokali in zdihovali, ker niso vedeli, kaj se bo z njimi

zgodilo. Sv. Ludovik Bertrand je odgovoril na vprašanje, čemu joka: „Kako da ne bi bridko jokal, ko ne vem, ali bom kedaj vreden večnega zveličanja?“ Sv. Alojzij, ta angel v človeški podobi, je pretakal vroče solze, ker se je bal, da bi ne bil zavržen izpred božjega obraza.

2. Mnogo se potoči tudi solzâ žalosti in tugovanja zaradi raznih nesreč. Smrt pokosi sedaj tega, sedaj onega; sedaj starši zapuste svoje nepreskrbljene otroke, ali sin ali hči zapusti svoje starše, svoje brate in sestre. Koliko solzâ se potoči za njimi. In kdo bi ne jokal, ko se mora posloviti od tistih, ki so mu bili morda najljubši; saj se je celo Jezus zjokal pri grobu svojega prijatelja Lazarja. In koliko je jokal sv. Avguštin po svoji blagi materi Moniki! On sam piše: „Čprav se ustavljam, a vendar solze zalivajo oči in kar nehote mi jok brani, da ne morem govoriti... Po pravici... ker tebe, ljuba mati, na tem svetu ne bom več videl... Odpusti, o Bog, odpusti sinovskemu srcu te tožbe! Saj veš, kako mater sem zgubil!“ Tako in enako zdihuje sv. Avguštin po svoji rajni materi.

3. S temi solzâmi žalosti in tuge so v zvezi solze sočutja in ljubezni do bližnjega. Take solze je pretakal Jezus nad Jeruzalemom, ker je vedel, kako strašno bo kaznovano to mesto zaradi svoje trdovratnosti. Take sočutne solze ljubezni so pretakale jeruzalemske žene, ko so srečale Zveličarja, ko je nesel križ na goro Kalvarijo. Njim je rekel Jezus: *Žene, kaj jokate? Jokajte rajše nad seboj in nad svojimi otroki; sakaj ako se nad svežim lesom gode take reči, kaj se bo šele godilo nad suhim lesom!*

Solze sočutja in ljubezni prelivamo takrat, ko se nam bližnji, katerega je morda nesreča zadela, tako smili, da nam solze silijo v oči. S tem se onemu, ki v resnici trpi, mnogo olajšajo bolečine, ko vidi, da imajo prijatelji usmiljenje z njim.

4. Najlepše solze pa so solze kesa nja in bridkosti zavoljo greha. O teh solzah pravi sv. Krizostom: „Moč solzâ skesanega človeka je tako velika, da pogasi peklenski ogenj.“ Na drugem mestu piše: „Solze razveljavijo obsodbo večnega sodnika, katero je storil zoper grešnika; solze združijo dušo z Bogom, od katerega je bila po grehu ločena; solze pomirijo vest, katera je bila zaradi pregeh nemirna.“

Take solze kesanja je obilno pretakal kralj David, ki je vso svojo veliko žalost razlil v svoje psalme. V 50. psalmu zdihuje

med drugim: *Usmili se me, o Bog, po svojem neskončnem usmiljenju, in po obilnosti svoje milosti izbriši grehe moje. Ker jaz spoznam pregreho mojo in greh moj mi je vedno pred očmi. Ne savrzi me izpred svojega obličja in svojega svetega duha ne odvzemi od mene.* V 6. psalmu kliče: *Trudil sem se v svojem zdihoivanju; vse noči spiram svojo posteljo in svoje ležišče močim s solzami.* Kmalu nato pa pravi: *Poberite se izpred mene vsi, ki delate krivico, ker Bog je uslišal glas mojega jokanja.*

Solze bridkega kesanja je točila sv. Marija Magdalena, ki je s tem dosegla odpuščanje grehov. S svojimi solzami je močila Jezusu noge in s svojimi lasmi jih je brisala. Zato ji je Jezus rekel: *Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila.*

Jokal je zaradi svojega greha tudi sv. Peter, apostol. Ko je Jezusa zatajil, ga je pogledal njegov Učenik. Ta pogled ga je tako presunil, da je ven šel in se bridko zjokal. Pripoveduje se, da je Peter vse svoje življenje objokaval ta svoj greh. Glede na to pravi sv. Avguštin: „Sv. Peter je enkrat grešil, pa zato vedno jokal; mi pa vedno grešimo, pa nikoli ne jokamo.“

Tako velikih grešnic na svetu menda še ni bilo veliko, kakor je bila sv. Marija Egiptovska. A ko se je enkrat izpremenila in živela 47 let v največji puščavi, se je izpremenila tako, da je bila bolj angelu nego človeku podobna. In s čim je vse to začela? Ko je spoznala brezdnost svojih pregreh, so jo oblike obilne solze, katere je točila notri do svoje smrti med vednim zatajevanjem same sebe.

Nekdo je videl dušo na tehtnici. Bila je že v nevarnosti, da bi se pogubila, ker grehi so bili težji nego duša. V tem posili iz oči tega človeka ena sama solzica kesanja in pade na tehtnico; a ta sama je bila tako težka, da je vzdignila vse pregrehe in dušo rešila.

Blagor onemu človeku, ki že na tem svetu pretaka solze kesanja in tugovanja zaradi svojih grehov! Vsaka spokorna solzica trka močno na srce usmiljenega Jezusa.

5. So pa še drugačne solze. So n. pr. solze veselja in hvaležnosti, katere pretaka oni, ki se čuti nad vse mere srečnega in zadovoljnega, ali oni, kateremu se je izpolnila kaka blaga, srčna želja. So tudi h i n a v s k e solze, ki hitro in obilno teko, a se tudi hitro osuše in ne prineso nič sadu. Te solze so le navidezne, so le sleparske; ker na obrazu se kaže žalost ali kesanje, v srcu pa je vse kaj drugega. Te solze so pregrešne; imenujejo se po pravici krokodilove solze.

So tudi solze jeze in togote, katere pretaka človek, ki je poln napuha, ki hoče z jokom zmagati, ako drugače ne more. Take solze se mnogokdaj prikažejo že pri nedoraslih otrocih. Tudi te so pregrešne. Najhujše pa so one solze, katere pretaka takorekoč greh sam, ako joka tisti, ki je hotel grešiti, pa ni mogel in ga to sili v jok. To je hudobija, ki presega vse druge.

Pokazal sem vam, kristjani, različne vrste solzâ: prave, zaslužljive in neprave, hinavske in pregrešne. Greh bi bilo, ako bi se človek radi svetnih reči preveč udajal žalosti in joku, a žalovanju odtegniti se ne more nobeden, ako je nesrečen; saj je Jezus sam jokal, kakor nas uči današnji sv. evangelij. Žalovati pa moramo predvsem zaradi svoje dušne revščine, zaradi nevarnosti, ki žuga našemu zveličanju od vseh strani. Ako spoznava do dobra, kaj je Bog, kako dober je, kaj pa smo mi, ubogi črvički v prahu, in kako žalimo svojega Boga, in nam on vendarle še prizanaša, potem moramo zaklicati s psalmistom. „Venite adoremus et proci-damus ante Deum, ploremus coram Domino, qui fecit nos.“ „Pridite, molimo svojega Boga, padimo pred njim na kolena, jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril, ker on je Gospod naš Bog, mi pa smo ljudstvo njegovo.“ Amen.

† J. Benkovič.

2. Božja obiskanja.

Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi.

Luk. 19, 42.

Prigodba današnjega evangelija je ena izmed najginjlivejših, najpomenljivejših in najbolj poučnih vsega Jezusovega očitnega življenja na zemlji. Kaže nam namreč Jezusa na njega častitljivi poti v Jeruzalem, kako je on na žrebetu oslice sedeč od vesele množice spremljevan jezdil po pogrnenih s palmovimi vejicami potresenih tleh, in je nekoliko obstal na Oljski gori, od koder se je zamogel ves Jeruzalem ugledati. Tukaj je obrnil svoje ljubeznive oči na veliko mesto, gledal je v svoji vsegavednosti njegovo strašno popačenost, njezovo trdovratnost do vsega opominovanja, videl je bližnjo največjo hudobijo, videl, kako bodo njega, Sina božjega, umorili, kar se je kmalu potem zgodilo; gledal

je pa tudi v bližnji prihodnosti njegovo popolno razdejanje kot strašno kazen za njegove vnebovpijoče pregrehe. Zato se je naš božji Zveličar v svoji neskončni milosti bridko zjokal, rekoč: *Da bi bilo spoznalo tudi ti in slasti ta svoj dan kar je v tvoj mir; zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Ker prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali s zasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani; in bodo v tla pomendrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili kamen na kamnu v tebi, — in zakaj vse to? Juzus pravi: Zato, ko nisi spoznalo časa svojega obiskanja.*

Božje obiskanje je tedaj nekaj silno imenitnega; od njega je odvisna naša sreča in nesreča za sedanje in prihodnje življenje; in to božje obiskanje pride in gre naprej na posamezne ljudi, hiše, vasi, fare in ljudstva. Vse je tedaj na tem ležeče, da ta božja obiskanja prav spoznamo in si jih v prid obračamo. Zato vam hočem danes govoriti o božjih obiskanjih — Ti pa, o Jezus, daj nam po usmiljenju svojega božjega Srca tvoja obiskovanja prav spoznati in v prid obračati!

Beseda „obiskovanje“ je prav pomenljiva beseda, in že sama po sebi pové, kaj se hoče ž njo reči. Dokler so bili ljudje še pri Bogu, otroci pri svojem Očetu v raj, jih ni bilo potreba iskati: bili so tam, kjer so imeli biti, v božji prijaznosti in milosti, in veselili so se velike sreče, v kateri so bili vstvarjeni. Ko so se ljudje z grehom bili od Boga ločili in se jim je bil raj zaprl, so zgubili pravico do nebes in z vsakim časom so bili bližej večnega pogubljenja. Zdaj jih je Bog, *ki noče smrti grešnika, ampak da se spokori in živi*, vprvič obiskal, ker je že našim prvim staršem obljubil Odrešenika. Tako je Bog ob času Noeta ljudi obiskal, ker jim je s potopom žugal, — ob času očakov, ko jim je obljubo Odrešenika ponavljal; ob času Mojzesa, ko jim je dal deset zapovedi; — ob času prerokov, ko jih je po prerokih k poboljšanju in pokori budil in opominjal. — Tudi ostre pridige sv. Janeza Krstnika v puščavi so bile za Jude čas obiskanja. Poslednjič je bil za Jude zlati čas obiskanja, ko je Jezus, Sin božji, v človeški podobi sam med nje stopil, hodil od kraja do kraja, velika znamenja in čudeže delal in razodeval svoje nebeške nauke, posebno takrat, ko je sedeč na žrebetu oslice ves pohleven in krotak v Jeruzalem jezdil; — takrat je bil drag, pa tudi zadnji čas obiskanja za Jude, zato je rekel s solzami v očeh: *Da bi spoznalo*

tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. — Vse to so bila Božja obiskovanja, še najjimenitniše pa je bilo za Jude zadnje obiskanje, o katerem današnji sv. evangelij govori, da bi ga bilo le hotelo judovsko ljudstvo spoznati in si ga v prid obrniti, pa tega ni hotelo, zato je Gospod Jezus s solznimi očmi zdihoval, rekoč: *Da bi spoznalo!*

Vendar jeruzalemsko mesto in judovsko ljudstvo ni hotelo zadnjega božjega obiskanja spoznati; ostalo je še tudi poslednji dan slepo in gluho, neobčutljivo in otrpnjeno tudi še zdaj, ko jih je Bog sam v lastni osebi in sicer poslednjikrat obiskal. Zato je pisano o Jezusu: *Ko je mesto ugledal, se je zjokal nad njim,* zato je napovedal njegov konec, kakor je bilo poprej rečeno. Ali z nič manjšo skrbjo Bog tudi nas skoraj neprenehoma obiskuje. Zlasti tukaj v božji hiši nas skoraj vse opominja na božje obiskanje: krstni kamen nas opominja, da nas je Bog v svoji neskončni milosti obiskal in izmed toliko milijonov ljudi v število svojih otrok zapisal. Spovednice nas opominjajo, kako Bog nas, svoje izgubljene ovčice, tam išče. — Altar nas opominja, s koliko ljubeznijo nas Gospod išče, okoli svoje mize zbira, kakor koklja piščeta pod peruti, nas poživlja in krepča z nebeško mano na poti v nebeško domačijo. Prižnica nas opominja, kako nas Bog išče, nam z lučjo večnih resnic sveti v temoti tega življenja in nam pravo pot kaže v večno življenje. Pa še po družih potih nas Bog posebno dandanašnji obiskuje. Dandanašnji je toliko cerkvenih bratovščin, od poglavarja svete cerkve z mnogimi odpustki obdarovanih, da ožtv-ljajo duha molitve in pokore v srcih vernih kristjanov, na primer bratovščina treznosti, sv. Rešnjega Telesa, Marijina družba i. t. d. V tem času se v toliko krajih obhajajo sv. misijoni (in tudi tukaj smo ga že imeli). Čas svetega misijona je poseben čas milosti in božjega obiskanja. V tem času svetega misijona se božje milosti v nenavadni obilnosti delijo, zakaj v tem času svetega misijona ljudje bolj živo spoznavajo resnice sv. vere, pohujšanja se popravljajo, sovraštva razdirajo, krivice poravnavajo, grešniki z Bogom spravljajo in zgubljen mir dobivajo, čednosti in nedolžnost se vtrjujejo, sv. zakramenti se začnejo bolj pogostoma in skrbno prejemati, in, ko bi nič drugega ne bilo — koliko nevrednih spovedi in sv. obhajil se popravi! Vrh tega pa se večidel kaže po sv. misijonih neka nova gorečnost pri kristjanih, ki imajo še kaj krščanskega duha za boljše krščansko življenje. Zato rečem: Čas sv. misijona je poseben čas božjega obiskanja toli-

kanj bolj, ker po misijonu čas milosti zlasti zarad misijonskega križa še dalje traja. — V sedanjih časih smo imeli že večkrat s v. l e t o ; kako lepo priložnost imajo kristjani v sv. letu se z Bogom spraviti in več odpustkov zadobiti! V sedanjih časih imamo odprt poglaviten studenec vseh milosti v presv. Sr cu J e z u s o v e m, da vsak zamore iz njega zajemati milosti, kolikor jih potrebuje in poželi. V sedanjem času imamo tudi prelepo pobožnost M a r i j i n e g a n e o m a d e ž e v a n e g a Srca, po kateri pobožnosti se je že toliko trdovratnih grešnikov spreobrnilo; vpeljavajo se zopet M a r i j i n e d r u ž b e . . . Kaj drugega je vse to, kakor božje obiskanje do nas ljudi?

Bog nas dalje obiskuje zunaj cerkve z d o b r o t a m i. Kakor dober oče srce svojega otroka, tako želi tudi Bog nas z dobrotami pridobiti. Njegova očetovska ljubezen nas mora ganiti, njegove dobrote nam morajo srce omečiti in v nas misel obuditi: „O kako dober je Bog, tudi jaz hočem njegov dober otrok biti.“

Če nas pa božja ljubezen in dobrote ne ginejo, nas Bog poslednjič tudi s hudimi nesrečami in nadlogami obiše. Bog pošlje telesno bolezen, da bi se duša ozdravila. Obiše nas s slabo letinjo, slabim vremenom, s točo, z ognjem, z revščino in pomanjkanjem, z velikim sramotenjem in zaničevanjem i. t. d. Vse to so časi, so dnevi božjega obiskanja, ko nas Bog kliče in k sebi vabi. O da bi spoznali tudi mi, in zlasti vsak tak dan božjega obiskanja, kar je tudi nam v naš mir.

Kako smo pa to božje obiskanje v prid obračali? In da o drugih božjih obiskanjih molčim, vprašam le zastran največjega božjega obiskanja za našo faro, namreč sv. misijona: kako smo to božje obiskanje spoznavali in si ga v zveličanje obračali? Nehvaležen bi jaz bil do Boga, in tudi krivičen do vas, preljubi! ko bi rekel, ko bi hotel trditi, da tega najimetrenejšega božjega obiskanja namreč sv. misijona, niste spoznali in si ga ne v zveličanje obračali. Marveč rečem, da veliko sto duš je iz naše in bližnjih fara ta sveti misijon v zveličanje svoje duše obrnilo, se je iztrgalo iz oblasti satana in svojim dušam izgubljeni mir zadobilo. Pri mnogih se vidi po sv. misijonu večja gorečnost do molitve, zlasti pred sv. misijonskim križem zapazi se večja skrb bolj pogostne in natančne in odkritosrčne spovedi opravljati. Vsi ti so spoznali božje obiskanje v sv. misijonu. In večna hvala bodi zato usmiljenemu Bogu!

Vendar pa, oh, s prežalostnim srcem tudi rečem, da bi ne bil poprej mislil, da jih bo nekoliko trdovratnih, ki se tudi o sv. misijonu ne bodo spreobrnil! Oh, kako močno je Bog trkal na človeška srca po tako gorečih pridigah, po toliko gorečih zgledih drugih kristjanov, po tolikih molitvah, zlasti z misijonskim zvonom, ki jim je vsak dan srce pretresal, po tako milih prošnjah in solzah misijonarjev, — in vendar je bilo pri nekaterih vse zastoj! Nič se niso poboljšali po sv. misijonu in še hudobnejši so zdaj kot poprej. Oh, tudi nad takimi se je mili Jezus jokal, misijonarji so se jokali in tudi mi smo se ž njimi jokali nad toliko trdovratnostjo človeških src!

Taki nesrečni pustijo tedaj le Boga in druge ljudi, zlasti duhovne pastirje, skrbeti za njih zveličanje, sami pa nič, celo nič ne skrbijo. V mestu Peružiji na Italijanskem je živel svoje dni neki mož, ki je večkrat ves klavrn, čmeren in s pobešeno glavo okoli hodil. Enkrat ga vpraša prijatelj: „Kaj pa ti je, da si tak?“ „Oh moji dolgovi me skrbijo, ne vem, kako jih bom poplačal“ — „O če družega nič ni, je odgovoril lahkomišljeni prijatelj, le potolažen bodi; naj druge skrbi, kako da bodo od tebe kaj dobili.“ Po teh lahkomišljenih vodilih se ljudje le preveč pogostoma ravnaajo, in sicer ne le v svojem zadolženju do ljudi, ampak tudi posebno v svojem zadolženju pred Bogom. Oh, koliko jih je, ki jih res prav malo, ali celo nič ne skrbi, kako bodo svoj dolg pred Bogom plačali, t. j. kako se bodo za svoje storjene grehe spokorili; le Boga samega in pa svoje duhovne pastirje puste za to skrbeti, kakor da bi njih samih to prav nič ne zadevalo! Naj se Kristus še toliko nad njimi joka, naj njih dušni pastirji še toliko zdihujejo zavoljo njih; sami se za vse to nič ne zmenijo. In kakšen bo konec take lahkomišljenosti in trdovratnosti? Tak, kakršen je bil konec nesrečnega Jeruzalemskega mesta. Zato takim nesrečnim, ki se za božje obiskovanje nič ne zmenijo, še zdaj veljajo besede Kristusove, ki pravi: *Prišli bodo dnevi nad te in tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani.* Ti sovražniki so človeške strasti, hudobni svet in peklenski duhovi, ki človeka obdajajo v njegovi smrtni uri. Za sip so grešni dolgovi pred Bogom, katerih si grešnik nič več ne upa poplačati. Oblega so grešne navade in priložnosti v greh, katerih grešnik ne more zapustiti; in stiskanje od vseh strani je huda vest od znotraj, srdita božja pravica od zgoraj, odprt pekel od zdolej, zgubljeno ter s hudo-

bijami napolnjeno življenje od zadaj in strašna večnost pred seboj. *In bodo v tla pomendrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu.* Zdaj se grešnik še zanaša na prihodnjost, na kaka dobra dela, ali ob smrtni uri pripravijo peklenski duhovi trdovratnega grešnika v obupanje, da se ne more na nobeno reč več zanašati; *sato, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja*, t. j. ker grešnik časa milosti ni hotel spoznati in je vse pripomočke k zveličanju trdovratno zametoval. Tak strašen konec čaka trdovratnega grešnika, ki noče spoznati božjega obiskanja. Sveta dolžnost, ljubezen in usmiljenje do takih nesrečnih duš nas duhovne pastirje priganja zategavoljo na vso moč svariti in rešiti, kar se pusti posvariti in rešiti, in neprenehoma v današnjih dnevih klicati: O da bi ljudje vendar božja obiskanja spoznali in si jih v prid obračali, dokler mera njih grehov ni dopolnjena in dokler jih Bog ne zavrže izpred svojega obličja na večno. Amen.

J. Kerčon.

Deseta nedelja po binkoštih.

Dve poti: h Kristusu in od Kristusa.

Bog, bodi milostljiv meni grešniku!

Luk. 18, 13.

Cestninar v današnjem evangeliju je zgled skesanega, poboljšanega, spokorjenega grešnika. Dočim farizej stoji ošabno pred oltarjem in ponosno pogleduje okoli sebe, kakor bi Bog ne imel nobene bolj pobožne in poštene duše nego je on, grešni cestninar kleči zadaj pri vratih. Še oči si ne upa povzdigniti kvišku, temveč ves potrj si trka le na prsi: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!* Lahko si mislimo, da ta mož je res iz dna srca obžaloval svoje grešno življenje in da je pretočil na skrivnem tudi marsikako grenko solzico kesanja in ljubezni do Boga. Ta ponižnost in skesanost, združena z vzdihom in solzami, mu je naklonila milost božjo, ker Jezus je rekel o njem: *Ta je šel opravičen v svojo hišo, oni (farizej) pa ne.*

Kakor imajo možje in mladeniči v tem cestninarju lep zgled prave pokornosti in poboljšanja in tudi tolažilni opomin, kako se milost božja zadobi, tako imajo tudi žene in dekleta enak lep zgled v oni svetnici, katere spomin smo nedavno obhajali — v

sv. Mariji Magdaleni: Tudi ta je zapustila pot pregrehe, vsa potrta pribežala k Jezusu in toliko žalovala, da niti besedice ni mogla izpregovoriti, le jokala je in zdihovala ter s solzami pokazala, kaj želi in prosi. Zato ji je Jezus rekel: *Odpuščeni so ti grehi. Tvoja vera ti je pomagala, pojdi v miru!*

Kristjani! dandanašnji je na svetu mnogo, mnogo moških, ki se smejo glede svojega grešnega stanja primerjati cestninarju, ki ga v grehah morda še presežajo; dandanašnji je tudi mnogo žensk, zlasti deklet, ki so glede svoje grešne duše prave Magdalene, ki jo v grehah skušajo celo prekositi. Toda žalibog, ko moram reči, da je mnogo, premnogo takih grešnih cestninarjev in najbrže še več takih grešnih Magdalen, moram dostaviti, da je pa primeroma silno malo spokornih, skesanih cestninarjev, spokornih, jokajočih Magdalen. Upam, da me umete, kaj s tem mislim. Oh, koliko neznansko veliko greha se stori, koliko se pretoči grešnih solzâ; kako bore malo pa je na svetu pokore, kako malo spokornih solzâ! Kristjani, ne pozabimo na najvažnejšo resnico, ki nam jo sv. Ambrož pové v tehle besedah: „Dve poti sta“, uči sveti cerkveni učenik, „ena pelje v pogubljenje, druga pa v zveličanje. Prva pot je pot grešnikov, druga pot vodi h Kristusu v nebeško domovino.“

Po eni izmed teh dveh potov hodi vsak človek; tudi mi hodimo po tej ali oni, tudi mi si moramo voliti, kakor hočemo. Da si izberemo boljšo pot, hočemo obe spoznati:

1. pot greha in pogubljenja, katere se moramo ogibati, in

2. pot pokore in zveličanja, po kateri moramo hoditi.

Daj, ljubi Bog, da si izvolimo pravo pot, in da do konca na nji ostanemo!

1. Prvo pot, katero hočemo premišljevat, je Zveličar sam popisal. Pravi namreč: *Široka so vrata in prostorna je pot, ki pelje v pogubljenje in veliko jih je, ki po nji hodijo.*

Prostorna je pot. S tem hoče reči: Ta pot je ravna, prijetna, ni se treba mučiti na nji, noge se ne poškodujejo s trnjem, ker je posuta z rožicami. Na desni in na levi se ti kažejo zapeljive prikazni, vabijo te hiše, v katerih lahko dobro ješ in piješ, plešeš in igraš in kar hočeš počneš. Za vse to te bodo hvalili in povelečevali ter te opominjali, ako hočeš srečen biti, hodi le dalje

po tej poti. Tisti, ki hodijo to pot, se med seboj navdušujejo: Sedaj uživajmo, pijmo in živimo tako, kakor se nam zljubi, sedaj, dokler smo še mladi, ko pridejo stara leta, tedaj se nam ne bo več ljubilo.

To je pot greha; to je tvoj pot, grešnik, ki v nečistosti živiš. Kako prijetno se ti zdi živeti v tem grehu! Kakor bi nič lepšega, nič boljšega ne bilo pod solncem, kakor vlačiti se z malo-pridno osebo, ki ni nič boljša kakor so ti. To je tvoj pot skopuh, ki bi vse rad pograbil pod svojo pest, kakor bi večno živel. To je tvoj pot nečimernež, ki ne veš, kako bi se zadosti našemil, da bi le ljudem dopadel. To je tvoj pot pijanec, ki misliš, da moraš vse po grlu pognati — z eno besedo, to je oni pot, katerega imenuje sv. Pavel: pot nečistnikov, prešestnikov, tatov, skopuhov, pijancev in ošabnežev.

In kako veselo, kako dobre volje, da, pijani samega veselja, hodijo dalje po tej poti. Ni čuda, kdor enkrat zaide nanj, ta se težko kedaj loči od njega.

Prostorna je torej pot, ki pelje v pogubljenje, pravi Zveličar. Kako kratko je to uživanje, kako hitro mine veselje, kako naglo se skadi vriskanje, rožice se osuše in trnje začne rasti. *Želje grešnikov se zgube*. (Ps. 111.) Pride nevolja, zamera, pride kesanje, pride osramočenje, vzbudi se pekoča vest v srcu, telo začne hirati, bolezen je tukaj in revščina. *Poguba in nesreča je na njih potih*, pravi psalmist, *poti miru ne spoznajo*. (Ps. 13.) Oni si morajo reči: *Utrudili smo se in zboleli smo na potu hudobije*, sedaj spoznamo, da vse, kar smo imeli mi za veselje, je bilo le hudičevo delo, hudičeva sleparija, on nas je osleparil. Toda, ko bi to že dosti bilo, ko bi ne prišlo nič hujšega! Kristus pravi, da pot pregrehe pelje v pogubljenje, v večno pogubljenje. Smrt se bliža grešniku; psalmist pa pravi: *Smrt grešnikova je strašno huda!* (Ps. 33.) Kako bodo trepetali pred neizprosno smrtjo, ki naenkrat konec stori njih veselju! Bliža se sodba, o kateri pravi psalmist, da *bresbošni pred sodbo ne obstanejo*. Kako se bodo tresli pred večnim Sodnikom, ki jim bo očitno vpričo vseh v obraz naštel vse njih hudobije in grdobije. In sedaj nastopi — večnost! Večna bolečina, večno trpljenje, večno zdihovanje, večna obupnost! In poslušali bodo tiktakanje ure večnosti, ki se glasi v enomer: „Večno, večno to trpi, nikdar, nikdar konca ni!“ Namesto veselja imajo žalost, namesto bogastva uboštvo, namesto jedi nenasitljivo lakoto, namesto pijače neugasljivo žejo,

namesto igre, plesa in norčije imajo večne, strahovite muke in bolečine, namesto poštene družbe imajo družbo hudičev in vseh pogubljenih. Tako je torej!

„Prostorna je pot, ki pelje v pogubljenje in veliko jih je, ki po nji hodijo.“ Oj strašna je ta beseda: „veliko“. Jezus sam jo je izrekel s srčno bolestjo, a vendar moral jo je izreči, ker je videl, kaj se je godilo in kaj se bo godilo, izrekel jo je in zjokal se je nad zaslepljenostjo človeško. Kaj mislite, ali ne joka tudi nad mnogimi izmed nas? Ali ne veljajo tudi za naše čase besede sv. Pavla: *Veliko jih šivi, kakor sem vam že večkrat pravil (in sedaj jokaje zopet pravim), ki so sovražniki kriša Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih Bog je trebuh, kateri iščejo časti sramote.* (Fil. 3. 17. 18.) In res so taki, ki imajo greh celo za čast, ki so ponosni na to, da so pijani, da imajo grešno znanje, ki zaničujejo tiste, ki se greha varujejo.

„Mnogo jih je“, pravi Odrešenik, „mnogo jih je“, pravi apostol, da, res mnogo jih je med kristjani, ki hodijo po široki poti pogube, ki so že pozabili, čemu so na svetu, ki nimajo nobene druge želje, kakor uživati vse, kar jim svet ponuja: jesti, piti, bogastvo si nabirati in v razuzdanosti živeti. Bog vsegavedni sam vé njih število, a vsekako veliko jih mora biti, ker Jezus Kristus pravi: „Veliko jih je“ — torej jih je res veliko, ki se drvé v večno pogubljenje.

2. Spoznali smo torej en pot, ki pelje v pogubljenje; pre-mišljajmo še drug pot, ki pelje v zveličanje!

Tudi to pot nam popisuje nebeški Zveličar z besedami: *Kako tesna so vrata in kako ozka je pot, ki pelje v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo.*

Ozka je pot. S tem Zveličar noče reči, da je pot tako ozka, da ima le malo ljudi na nji prostora, temveč on hoče s tem pokazati, da je ta pot trda in težavna, kakor nekje tudi pravi, da nebeško kraljestvo silo trpi. Za cestninarja in za Marijo Magdaleno je bila pot pokore težavna.

Ta pot, katero so hodili spokorniki, je zgled one poti, po kateri mora hoditi vsak kristjan. Med zemljo, kjer živimo, in med nebese, kamor hočemo priti, je marsikaj, kar moramo premagati; tu vmes so božje in cerkvene zapovedi, katere moramo spolnovati, tu vmes so nadloge in bridkosti, katere moramo potrpežljivo prenašati, tu vmes so mnoge skušnjave, zoper katere se

moramo bojevati, naše slabo poželjenje, slabi zgledi, napadi hudobnega duha, ki nas ne puste v miru — vse to moramo prestati in premagati.

Toda, ljubi v Kristusu! zaradi tega ne obupati — ta pot pelje v življenje, pelje h Kristusu v našo pravo nebeško domovino. Po tej poti je prišel cestinar, je prišla Marija Magdalena v nebeški Jeruzalem. In koliko milijonov posnemovalcev sta imela v vseh časih krščanstva.

Toda tudi mi nimamo nobene druge poti, kakor to, po kateri so hodili spokorniki, in le po tej poti pridemo h Kristusu in po Kristusu v nebesa. Ozka je pot, ki pelje v nebesa, pravi Kristus. Težavna je sicer, toda njen konec je poln veselja. Spolnujmo torej goreče božje in cerkvene zapovedi, da dobimo večno plačilo; ako prenašamo voljno križe in nadloge, dosežemo večni, sladki mir; bojujmo se srčno zoper hudiča in svet, ki nas zapeljuje, in dosežemo venec zmage, nikoli nikar ne krenimo v stran s te poti in prišli bomo k Jezusu. Našli ga bomo v družbi z Marijo in Jožefom in z vsemi svetniki in se večno z njimi veselili. Tedaj bomo pozabili na vse težave, katere smo morali prestati na tej poti!

Ali nismo poklicani vsi v to, da hodimo po tej poti? Da! Toda *le malo jih je*, pravi Zveličar, *kateri jo najdejo*. Tako je bilo tudi v Kristusovem času. Le malo jih je bilo, ki so spoznali Jezusa kot svojega Boga. Marija in Jožef, Simeon in Ana, nekateri pastirci, sv. trije kralji in pozneje, ko je učil, apostoli in še nekateri — pa smo že pri kraju. Zato je imenoval Jezus svoje zveste *majhno čredo*. Oj, kolikim je bilo dano pri sv. krstu ime Kristusovo — vsem kristjanom; toda pravih kristjanov, ki za Kristusom hodijo, je-li teh veliko? Jezus sam je rekel: *Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih*. Oj žalostna resnica! Koliko jih je med nami, ki hodijo po tej poti? Bog, ki preiskuje srce in obisti, ki pozna naša dela, besede in misli, on bi morda rekel: „Tudi med vami jih ni veliko!“ Ali smemo pri tem mirni ostati? Ali nam je res vse eno, če gremo po pravi poti v nebesa ali po grešni poti v večno pogubljenje?

Glejte! predragi v Kristusu, postavil sem vam pred oči obe poti in ju popisal, da spoznate, kako potrebno je izbrati si pot zveličanja in ogniti se poti pogube. Ko je Mojzes, ki je rešil Izraelce iz egiptovske sužnosti, govoril svojemu ljudstvu zadnje

besede, je rekel: *Predložil sem vam življenje in smrt, blagoslov in prokletstvo. Izvoli si vsak življenje, da živiš in prebivaš v deželi, katero ti je pripravil!* Volite torej tudi vi, a ne bodite neusmiljeni sami sebi! Usmilite se svoje neumrjoče duše! Nikar si ne izvolite poti, ki se sprva kaže sicer prijetna in lahka, toda njen konec je strašen, ker pelje v večno pogubljenje. In ako ste že nekaj časa po tej poti hodili, zapustite jo precej in stopite na ono pot, ki je sicer težavna, a pelje v večno veselje, v našo pravo domovino, v sveta nebesa! Amen. A. B.

Priložnostni govori.

Vzajemnost med duhovščino in verniki.

(Slavnostni govor na novi maši č. g. Stanka Premrla v Šentvidu pri Vipavi
dné 19. julija 1903.)

Gloria vestra sumus sicut et vos nostra.
Slava vaša smo, kakor tudi vi naša.
(II. Kor. 1, 14.)

Nova maša! — Prelep praznik, prekrasen spomin, dan radosti in slave

Zakaj se je odela današnji dan župna cerkev sv. Vida v vipavski dolini v praznično obleko? Zakaj si je nadela zelenja in cvetja, zakaj je oblekla vse lepoticje, ki ga nosi ob največjih praznikih? Zakaj zvonovi danes tako slovesno zvoné, zakaj prihaja semkaj obila množica od blizu in daleč? Zakaj? Sprejela je pravkar v svoje naročje šentvidska cerkev svojega otroka, prav tistega, ki ga je nekdanj prerodila v krstni vodi za večno življenje, sprejela ga je kot poslanca božjega, kot evangelista mirú, kot duhovnika Najsvetejšega . . .

Novi mašnik bod' pozdravljen,
Od Boga si nam poslan.

Ko vhajaš kot ženin najčistejše neveste v domačo cerkev, kjer si nekdanj sprejemal prve dušne dobrote, kjer si dvigal nedolžno svoje srce k Bogu, proseč milosti za bodoče dneve, Ti pač ginjenosti polje srcé, srcé hvaležno nebeškemu Odrašeniku, ki Te je po dolgih letih priprave srečno privedel tja, kamor Ti je že davno zahotelo srce. In mi vsi Tvoji duhovni sobratje smo priče

Tvojih srčnih želja, izmed katerih neprestano sili na površje beseda kraljevega pevca: *Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi*? — *Kaj povrnem Gospodu za vse, kar mi je podelil*? Mi vsi smo priče Tvojega hrepenenja, katero tešiš z besedami: *Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo*, — *Kelih zveličanja bom vzel in klical v Gospodovo ime*.

In Ti premila krščanska občina sv. Vida, veselega lica in radostnega srca se udeležuj današnje slavnosti! Tvoj rojak stopa pred oltar Gospodov, pred Boga, ki razveseljuje njegovo mladost. Prvič v svojem življenju povzdigne svoje mašniške roke in angeli bodo splavali od nebeškega trona na oltar in skrivnostno obdali presveto hostijo in posvečeno vino in neme priče bodo, ko bo daroval nekrvavo daritev nove zaveze za svoje starše in sorodnike, za svate in duhovske brate, pa tudi za vso krščansko občino šentvidsko.

Da, predragi verniki, nova maša je prelep praznik za duhovščino in verno ljudstvo; nova maša je neka skrivnostna vez, ki edini ljudstvo z duhovniki v eno lepo družino, kateri glava je Jezus Kristus. To namreč je volja božja, da bi vsi verniki po posamnih občinah kakor prvi kristjani bili enega duha in enega srca med seboj, vsi vneti za slavo božjo in večno svoje zveličanje. To hrepenenje je kazal tudi apostol Pavel, ker je pogosto bodril v svojih pismih vernike k vzajemni ljubezni. In ko se je spomnil v drugem listu do Korinčanov zvestobe svojih vernikov v Korintu, kako so bili poprej Kristusov nauk z veseljem sprejeli, kesneje pa, četudi po kraju ločeni, v duhu vedno ostali združeni s svojim učnikom, vzklikne z oduševljeno besedo: *Gloria vestra sumus, sicut et vos nostra*, — *Slava vaša smo, kakor tudi vi naša*. Hotel je reči: Vi imate veselje nad menoj, jaz pa nad vami.

V Kristusu Jezusu zbrani poslušavci! Dandanes, ko je vsepovsod le preveč lažnjivih prerokov, o katerih govori današnji evangelij, lažnjivih prerokov, ki prihajajo o ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi, dandanes, ko jih je toliko, ki bi radi, da se prej ko prej uresniči mej krščanskimi občinami beseda: *Udaril bom pastirja in raskropila se bode čreda*, dandanes je nam sveta dolžnost povdarjati vernikom, kako tesna mora biti zveza mej duhovščino in verniki, kako trajna in stanovitna mora biti, da se nad nami uresniči beseda Jezusova: *Ut sint unum*, — *Da bodi vsi edini*. Zatorej mi ne bodete zmerili, ako danes

ob tej znameniti slovesnosti, in če tudi prvič med vami, izpregovorim o prepotrebni vzajemnosti med duhovščino in verniki. V ta namen vam hočem pokazati, da je

1. dober duhovnik veselje krščanskim vernikom,
2. krščanski verniki pa so radost dobremu duhovniku.

Častiti gospod novomašnik! *Karkoli boš blagoslovil, bodi blagoslovljeno, karkoli boš posvetil, bode posvečeno v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa.* S temi škofovimi besedami si sprejel oblast, blagoslavljati in posvečevati. In to svojo oblast najprej zvršuj nad nami, svojimi svati, ter nam podeli novomašniški blagoslov, za kar Te v imenu vseh navzočnih vernikov prosim.

I. Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je največji dobrotnik človeštva. Ne le, da sveto pismo o njem govori, da je *posodi dobrote skazoval*, tudi to dostavlja, da v *nobenem drugem ni zveličanja*. Prokletstvo, časno in večno, bi bilo ležalo nad človeštvom, žalostno življenje, žalostna smrt, še najbolj pa žalostna večnost bi bila naš delež, da ni Bog poslal svojega edinorojenega Sina na svet v spravo za naše grehe. Ali da se moremo posamezniki udeleževati odrešenja Kristusovega, zato si je izvolil namestnike: apostole in njih naslednike, škofo in mašnike. *Kakor je Oče mene poslal, tako tudi jaz vas pošiljam*, jim je rekel, in dal jim je oblast, da karkoli bodo razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih in karkoli bodo zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih. In kakor vidimo, po posamnih krščanskih občinah Kristusovo delo nadaljujejo duhovniki. Vsak izmed njih more reči z apostolom (II. Kor. 5, 20): *Namesto Kristusa smo poslani, kakor da bi Bog po nas opominjal.*

To je jasno. Ako nam je Kristus največji dobrotnik, duhovniki pa so njegovi namestniki, kdo bi si upal tajiti pomen, katerega imajo za človeštvo duhovniki?

Ali premislimo njih delo bolj natančno. *Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsem stvarem* (Mark. 16, 15), jim je rekel božji Učenik in odtačas nam duhovniki oznanjajo evangelij v Kristusovem imenu; da, evangelij t. j. veselo oznanilo, ki oznanja po svetu slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Oj, kolikokratov bi te že bila preobladala žalost in nevolja, obup in strast, da te ni beseda božja, katero je govoril raz leco duhovnik, o pravem času pregovorila,

potolažila, razveselila, rešila! V nesreči si bil in nadlogi, nauk o neskončni modrosti in previdnosti božji te je potolažil in v potrpežljivosti potrdil; žalosten si bil, resnica o trpljenju Jezusa Kristusa te je podprla; v grehah si bil, nauk o usmiljenju božjem te je hipno prestvaril, da si vzdihnil v svojem srcu kakor izgubljeni sin: *Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu Očetu*. Predragi! Take in enake resnice razklada duhovnik vernemu ljudstvu. Z apostolom kliče: *Meni je dana ta milost, da oznanjujem mej narodi nerazumljivo bogastvo Kristusovo*. (Efež. 3, 8.) Če pa je to veselo oznanilo za nas dobrota, ali oznanovavec evangelija ni naš dobrotnik?

Pojdimo dalje! *Tako naj nas ima vsak kot služabnike Kristusove in delivce božjih skrivnosti*. (I. Kor. 4, 1.) S temi besedami naznanja apostol drugo stran duhovskega delovanja. Duhovnik je delivec božjih skrivnosti. Kristus je sicer prvi daroval najčistejšo daritev Bogu Očetu v spravo za naše grehe; toda prav tisto daritev ponavljajo mašniki vsak dan, ko na oltarju doprinašajo nekrvavo daritev Jezusa Kristusa v imenu vernega ljudstva kot posredniki mej Bogom in ljudmi, med nebesi in zemljo. Mašnik povzdigne v podobi kruha in vina telo in kri Jezusa Kristusa ter prosi nebeškega Očeta, naj bi se ozrl na nas ne zaradi naših grehov in slabosti, ker smo vsi nevredni, marveč zaradi svojega edinega Sina Jezusa Kristusa, ter nam zanesel v telesnih in dušnih nadlogah. Nadalje nas družijo duhovnik z milostjo Jezusa Kristusa v svetih zakramentih. Pri svetem krstu nas sprejme v sveto katoliško cerkev, nam v imenu Jezusa Kristusa odpusti izvorni greh. Pri sv. obhajilu nas najtesnejše združi z božjim Zveličarjem ter poda poroštvo večnega življenja. Pri zakramentu svete pokore nas prenovi v milosti božji, katero smo z grehom izgubili. V svetem poslednjem olju nam daje moč za zadnjo, odločilno borbo v življenju, moč za srečno pot v večnost. Naposled nas blagoslavlja duhovnikova roka ob raznih prilikah. Sveto pismo (Ekli. 3, 11) pravi: *Očetov blagoslov utrjuje otrokom hiše*. Duhovnik pa je oče, njegov blagoslov torej utrjuje časno in večno srečo vernikov. Predragi! Blagor, trikrat blagor nam, da imamo duhovnike, ki nam delé skrivnosti božje.

A oglejmo si še tretjo panogo duhovskega delovanja. *Pasite čredo božjo, ki je med vami*, tako kliče sv. Peter (I. Petr. 5, 2) duhovnikom. Kot dušni pastirji morajo skrbeti, da beseda božja, katero oznanjujejo, in skrivnosti, katere delé, doprinašajo lepih

sadov za večno življenje. Zato čujejo nad verniki, jih vodijo, opominjajo, prosijo in svaré in kaznujejo. Pa tudi molijo zanje neprenehoma, jih varujejo hudega, kolikor morejo, in jim stojijo na strani ob smrti uri. Pred vsem si prizadevajo, da svetijo vernikom z dobrim zgledom, prav kakor je učil Pavel svojega učenca Tita, rekoč: *V vsem se iskaši kot zgled dobrih del!* (Tit. 2, 7.) Oj, blagor nam, da čujejo dobri duhovniki na nami! Koliko bi bilo pregreh, očitnih in skrivnih, ko bi jih dušni pastirji ne odvrčali! Koliko več skrbi in nesreč, koliko več bede in reve bi bilo mej nami! Oj, ljudje bi živeli brez vsake postave, brez pravice in ljubezni, malo boljši kakor divje zveri, ki druga drugo napadajo in ugonablajo. Koliki dobrotniki so nam torej duhovniki, ki nas vladajo po milosti božji in navodilu Kristusovem!

To bi bil le tesen okvir duhovskega delovanja v prid človeštvu. Ali že iz tega spoznate, da je duhovnik vernikom velik dobrotnik. Čim večja pa je dobrot, katero sprejmemo, tem bolj se je veselimo. Čim imenitnejša je duša mimo telesa, tem večje so dušne dobrote mimo telesnih. Ako se torej veselimo, če nam kdo skaže kako telesno dobroto, tembolj se moramo veseliti dušnih dobrot, katere nam Bog deli po duhovnikih, ali z drugimi besedami: duhovnik mora biti veselje krščanskim vernikom.

II. Toda apostol ne pravi samo: *vaša radost smo*, ampak tudi dostavlja: *vi ste pa naša slava*. Zatorej pogledjmo še na kratko, kako so krščanski verniki veselje svojemu duhovniku.

Predragi! Ne zakrivajmo si tega: duhovnik je človek, ki ima čuteče srce, ustvarjeno za ljubezen, za veselje. Tega niti apostoli niso skrivali. Ob mnogih prilikah so izražali svojim vernikom odkritosrčno radost nad vsemi napredki verskega življenja. *Večjega veselja nimam*, piše apostol Janez (III. 4), *kakor če čujem, da otroci moji živé v resnici*. In kako se je veselil Pavel! V prvem listu na Solunčane piše: *Zato smo bili, bratje, za vas potolaženi v vsej stiski in nadlogi zaradi vaše vere; ker sdaj šivimo, če vi stojite trdno v Gospodu. Kajti kakšno zahvalo moremo Bogu vrniti za vas, za vse veselje, s katerim se radujemo za vas pred svojim Bogom*. (I. Sol. 3, 7–9.) *Vi ste naša radost*, piše Korinčanom, *moje veselje in moja krona ste*, piše Filipljanom, *naša slava in naša veselje ste*, pa Solunčanom. V drugem listu do Korinčanov pa navaja tudi vzrok svojemu veselju pisoč: *Sami sebe so darovali najprej Gospodu in potem nam po volji božji*. (II. Kor. 8, 5)

Prav takega duha so bili vsi apostolski možje vseh časov do danes: veselili so se, videč, da so se verniki darovali Gospodu.

Zatorej predragi verniki, če hočete biti veselje svojih duhovnikov, darujte, izročite se Gospodu! Radi in z veseljem poslušajte besedo božjo, katero vam v imenu božjem oznanjajo. Stojte trdni v veri in ne poslušajte lažnjivih prerokov današnjih dni. Beseda, katero oznanja katoliška cerkev, je božja beseda, ki ne bode prešla, četudi nebo in zemlja preideta.

Izročite se nadalje Gospodu s tem, da radi in pogosto sprejemate svete zakramente. Kako bridko je duhovniku, če vidi, da se jih je mnogo odvrnilo od Gospoda, pa nimajo volje se z njim zopet spraviti v zakramentu svete pokore. Kako inako se stori dušnemu pastirju, ki je ključar pri tabernakelju, pa nikogar ni blizu, da bi mu odpiral ta nebeška vrata na zemlji. Ali vzradosti se dober duhovnik, če se grešniki kot izgubljeni sinovi zopet vračajo k svojemu Gospodu in verniki pri obhajilni mizi pogosto okušajo, kako sladak je Gospod. Veseli se tega in naj bi tudi vsled obilega dela telesne njegove moči pešale. Zato venomer kliče: *V imenu Kristusovem vas prosimo: spravite se s Bogom!* (II Kor. 5, 20) in neprestano vabi na večerjo Gospodovo.

Izročite se naposled Gospodu v voljni pokorščini do duhovnih poglavarjev. Znana Vam je beseda Gospodova, katero je govoril apostolom, rekoč: *Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas saničuje, mene saničuje.* (Luk. 10. 16.) V imenu Kristusovem torej prosimo in svarimo, zapovedujemo in prepovedujemo, hvalimo in grajamo. *Bodite pokorni svojim predstojnikom* — opominja apostol Pavel — *in bodite jim podložni; sakaj oni čujejo kakor taki, ki bodo sa vaše duše odgovor dajali, da s veseljem to delajo in ne vzdihovaje, to bi namreč sa vas ne bilo dobro.* (Hebr. 13, 17.)

In če se je kaka župnija v resnici Bogu izročila, potem se bode izlahka darovala tudi njegovemu namestniku, duhovniku. Predragi! Govorimo iskreno: človeško srce živi od ljubezni, katero deli in vživa. In duhovnik ima tudi človeško srce. Če bi ga tudi že sicer ne veselilo, že zato je vesel, ko vidi okrog sebe zadovoljne in vesele ovčice, ker dobro vé, da se bode na tej podlagi mejsebojnega zaupanja dalo vedno več doseči za vzpopolnjenje krščanskega življenja. Sila nikjer ni mila. Če pa nam bo ljubezen mati in sloga nas pobrati, potem bomo nepremagljiva vrsta, katere nobena sovražna moč predreti ne more. Ah, saj so tudi apostoli

pričakovali in se radovali ljubezni pri svojih vernikih, žalostili pa, če je niso našli. Kako milo kaže v svojem drugem listu do Korinčanov Pavel (II. Kor. 6, 11—13) na svoje srce, ki se je „razširilo“ v ljubezni do njih in jih prosi, naj mu tudi sami to povračujejo in razširijo svoja srca do njega. Z velikim zadoščenjem pa priznava ljubezen Galačanov, o katerih pravi: *Pričam vam, da bi bili svoje oči iskopali in jih meni dali, ko bi bilo mogoče.* (Galačani 4, 15.)

Kakor prvi kristjani se izročite tudi vi po volji božji svojim duhovnikom. Ne pojdite za onimi, ki mislijo, da s tem storé kaj znamenitega, ako se, kjer le mogoče, obregnejo prav predrzno in zaničljivo ob kakega duhovnika. In takih je, žal, dandanes obilo. Posirovelost v vedenju do duhovnikov se vedno množi in če pojde tako dalje, se prav bojim, da pride čas, ko si bo ljudstvo želelo duhovnika, pa ga ne bo imelo, ker se bo njih število zmanjšalo. Čudno: Turki in protestantje, Grki in Rusi in kakor se še imenujejo drugi krivoverci, imajo v časti svoje duhovnike ali jih vsaj v miru puste, če jih ne marajo slišati; pri nas pa tisti najbolj zabavljajo duhovnikom, ki jih najmanj rabijo in poslušajo. To vse je vam, predragi verniki, prav tako dobro znano kakor meni, ali žalostno je dovolj, da je pri nas tako daleč prišlo. Misijonarji v Ameriki in Avstraliji imajo mnogo bolj hvaležne vernike, kakor dostikrat naši domači župniki, in ni davno temu, kar sem govoril z nekim slovenskim duhovnikom iz Amerike, ki mnogo sveta pozna in mnogo jezikov govori, pa mi je z žalostjo pripoznal, da tako umazanih listov, kot so slovenski liberalni časniki, nikjer ni našel, niti v italijanskem, francoskem, nemškem in angleškem jeziku. Če je res, da smemo po časnikih sklepati na značaj ljudstva in njegovo bodočnost, potem so to pač slabe prorokbe za našo prihodnost. Ali bolje je, da jih izveste, kakor bi živeli v brezskrbni nevednosti. Zato Vam bode jasno, zakaj kličem: združite se s svojimi duhovniki. Pač res je, — da bi ne bilo tako! — semtertja se najde brezvesten duhovnik, ki uživa Judeževe groše v našem stanu; ali pa naj vsled tega trpi ves stan? Žal, da se dandanes tako sklepa: kjer se vidi kak madež na črni suknji duhovnikovi, takoj zakliče cela tolpa: glejte jih, taki so — vsi. Naposled se more zgoditi le to dvoje: ali bo ljudstvo samo vstalo v obrambo duhovnikov in se odvrnilo od liberalnih kričačev, kar se deloma že godi, ali pa bode nastala doba, katera nas duhovnikov več ne bo potrebovala. Ali gorje ti, krščansko ljudstvo v tisti dobi: brez duhovnikov ne

bo nebes; a potem ti v resnici ne ostane na zemlji drugega nego trnje in osat. Gorje, gorje!

Toda ne, to se ne sme nikdar zgoditi. Nasprotno: beseda apostola Pavla naj dobi zopet splošno veljavo. *Gloria vestra sumus, sicut et vos nostra.* — *Vaše veselje smo, kakor ste vi naše.* Mi duhovniki bomo vršili neprestano zvesto svojo dolžnost med vami, vi pa stojte okrog svojih dušnih pastirjev kakor zveste ovčice: večja ko je nevarnost, bliže in tesneje se stikajo, bolj se oklepajo svojega pastirja. Edini bodimo v veri, trdni v upanju, neomahljivi v sveti ljubezni do Boga in bližnjega. Potem smemo upati, da bomo ob zadnjem dnevu drug drugega zaslanjali in podpirali. Oj, da bi pač mi duhovniki takrat svoje nekdanje vernike ugledali na desnici božjega sodnika! Da bi pač takrat mogli klicati: Glej, to so ovčice, ki si mi jih izročil, nobena izmed njih se ni izgubila! Oj, da bi pač takrat tudi vi vsi mogli vzklikniti: Glej, to so naši duhovni pastirji, zvesti očetje so nam bili do zadnjega vzdihljaja!

Predno končam, le še nekaj besed. Častiti gospod novomašnik! Z vencem odičen stopaš pred oltar Gospodov. Ali ta venec je pripet ne na tvojo, marveč na cerkveno obleko. Z vencem Te je obdala cerkev, s čestitkami v srcu Te obdajajo svatje in tu navzočni verniki. A ne le s čestitkami, tudi s pobožnimi molitvami. Bodi uverjen, da bode najtoplejše kipela danes očetova in materina molitev proti nebu za srečo sinovo. In na tihem v tuji deželi se v duhu strinja s Teboj draga sestra, ki je, gnana od ljubezni božje, dala svetu slovo, da bi v tihem samoti tem laglje in bolj gotovo dosegla nebeško krono. In bratje in sestre se bodo družili s Tvojimi molitvami in mi duhovniki Te bomo spremljali v sveti pobožnosti, vsa cerkev je v veselju združena s Teboj in za gotovo smem trditi, da se danes izpolnjuje nad Teboj rek mojega govora: *Gloria vestra sum, sicut et vos nostra, Vaša slava, vaša radost sem, kakor tudi vi moja.* Hvala Bogu! Danes je tako. Kaj pa v bodoče? — Da imam proroški pogled v bodočnost, iz srca rad bi Ti razkril vse skrivnosti; vse dogodke — pa bodisi še tako žalostne — prihodnjih dni. Toda zastrta je bodočnost pred našimi očmi. Le eno vem, le eno je jasno in čisto gotovo, to ti povem v spomin današnjega dne: *Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vitae.* — Tako govori Gospod: *Bodi zvest do smrti in dal ti bom venec življenja.* (Skr. raz. 2, 10.)
Amen.

Govori o presvetem Srcu Jezusovem.

III. Presv. Srce Jezusovo je neskončno usmiljeno.

Pridite k meni vsi, kateri se trudite,
in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.
(Mat. 11, 28.)

Prav pogostokrat beremo v sv. evangeliju, da se je naš Zveličar kaj rad imenoval *Sin človekov*, ko je bival na zemlji. V evangeliju sv. Mateja nahajamo osemindvajsetkrat ta izraz. Vsaj je vendar Kristus Sin živega Boga, zakaj pravi torej raje o sebi, da je *Sin človekov*? Da bi nam pokazal, da ni samo pravi Bog, temveč tudi pravi človek, da bi jasno spoznali vzrok njegovega včlovečenja. Zato je prišel iz nebes na zemljo, zato se je včlovečil, da bi se daroval popolnoma s svojim srcem za vse človeštvo in je odrešil s krvo svojega presv. srca O kako čudovita in nezmerna je ljubezen Jezusovega srca, iz katerega se razliva vsa milost in usmiljenje. Da, božje srce Jezusovo je skrivnostno, duhovno solnce, ki razsvitljuje, ogreva in osrečuje vsa človeška srca s žarki svoje milosti in ljubezni. Oglejmo si zato izvir in sedež vse ljubezni in usmiljenja!

Glej! kako odseva iz njegovih oči neskončna miloba in usmiljenje do grešnega človeškega srca! Prašaj cestnarja Mateja, katerega je videl Jezus na cestniji sedeti in ga nagovoril z besedami: *Hodi za menoj!* Kaj ga je nagnilo, da je precej vstal in za njim šel? (Mat. 9. 9.) Ali ne mili, povabljivi pogled Jezusov? Caheja je videl Zveličar na smokvinem drevesu in uprl je vanj svoj pogled in Caheju je došlo zveličanje. Apostol Peter je vkljub zagotovilu svoje zvestobe zatajil svojega Učenika in Gospoda, a ondi na dvorišču se je *Jesus osrl in pogledal Petra, in Peter je ven šel in milo jokal.* (Luk. 22, 61–62.) Videl je božji Učenik onemoglo in lačno množico in čudežno jo nasiti. Videl je grešnico Samarijanko, katera mu ni hotela dati piti, a on jej da žive vode zveličanja. Videl je žalujočo mater vdovo iz mesta Najma in oživi jej mrtvega ljubljenca. Videl je objokani Lazarjevi sestri, in obudi jima brata. Videl je raznovrstne bolnike in vsem je pomagal. Koliko usmiljenje in ljubezen razodeva njegov pogled! Kako je bilo njegovo uho odprto vsaki prošnji, da jo spolni! Slepac kliče tu ob potu: *Jesus, sin Davidov! daj, da vidim!*; tam se mu

bližajo nesrečni bolniki, gobavci, proseč ga, da jih očisti in ozdravi; oče ga prosi zaupno zdravja svoji umirajoči hčerki, stotnik, naj ozdravi njegovega hlapca, mati pride k njemu, da reši njeno hčer hudobnega duha: Vseh se usmili in jih usliši. In celó na križu, ko sam najhuje trpi, spolni precej prošnjo skesanemu razbojniku: *Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo, s tolažljivim zagotovilom: Resnično ti povem, še danes boš s menoj v raj.*

Kolika ljubezen se je izlivala iz njegovih ust, ko je oznanjeval zveličalne resnice, ko je ponujal vsem svojo milost, ko je molil celó za svoje sovražnike: *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.* In tudi njegova slina je podelila gluhomutcu posluš in dar govora in sleporojenemu vid.

Poglejte njegove roke, kako so bile radodarne in vedno odprte vsem siromakom in bolnikom! Pokladal jih je na bolnike, ž njimi je blagoslavljal materam otroke, sklepal jih je v molitvi za druge. In njegove noge? *Hodil je okolu deleč dobrote*, piše o njem sv. evangelist. Pri teh nogah je klečala spokornica Marija Magdalena, in zaslišala je tolažljive besede: *Odpuščeni so ti tvoji grehi, pojdi v miru.* In slednjič si oglejte njegovo presv. telo! O njem spričuje sv. evangelij: *Moč je šla iz njega, in je vse ozdravila.* (Luk. 6. 19.) In ta moč je šla skozi rob njegovega oblačila in je hipoma ozdravila ženo, ki je bila vže dvanajst let krvotočna.

Odkod pa je prihajala ta moč, milost, dobrotljivost, ljubezen in usmiljenje? Odkod so se izlivali ti milostipolni žarki? Iz njegovega srca, solnca vse ljubezni in zveličanja.

Srce je sedež, središče življenja in izvir ljubezni. Kakor se pretaka iz srca kri in daje vsem udom gibčnost in življenje, prav tako se izliva tudi iz presv. srca Jezusovega vsa milost duhovnega življenja v nas, duhovne ude. O njem piše sv. apostol Pavel, da *prebiva v njem vsa polnost.* (Kol. 1. 19.) To srce je vedno polno ljubezni in usmiljenja za vse, kateri se mu zaupno bližajo.

Grešnik! Ali te težé tvoji grehi? Zakaj se obotavljaš in ne iščeš miru in odpuščanja pri milostipolnem srcu? „Pred sinom stoji mati, in mu kaže svoje srce. Pred Očetom stoji Sin in mu kaže svojo stran in rane. Kdo bi mogel dvomiti o odpuščanju, ko je toliko pomočkov zaslužnja?“ Tako nas vabi sv. Bernard, naj se približamo usmiljenemu srcu Jezusovemu. Kako ljubeznivo je to srce do grešnega srca! Nekega dne pride Jezus do samarijskega

mesta Sihar, kjer je bil Jakobov vodnjak. Ves truden ondi sede. Bilo je opoludne. Iz mesta pride žena po vodo. Jezus ji reče: *Daj mi piti!* Žena pa mu nevoljna odgovori: *Kako ti, ker si Jud, mene piti prosiš, ki sem samarijska žena?* — kakor bi hotela reči: Vi Judje nas povsodi zaničljivo gledate in ne občujete z nami, kako moreš torej od mene pričakovati, da ti postrežem? Kaj pa odgovori Jezus tej prevzetni grešnici? Mirno in ljubeznivo jej odvrne: *Ako bi poznala dar Božji, in kdo je, kateri ti pravi: Daj mi piti, bi bila ti njega morebiti prosila, in bi ti dal šive vode.* (Jan. 4.) S svojo milobo je precej premagal prevzetno grešnico, ki ga imenuje odslej *Gospoda*. Iz Jezusovega srca je prišlo v grešno srce spoznanje in zveličanje. To srce je kakor solnce, ki sije nad dobrimi in hudobnimi, ki objema vse v neskončni ljubezni in jih vabi k sebi: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom pošivil.* (Mat. 11. 28.)

Oglejmo si še bližje usmiljenje in ljubezen Jezusovega srca!

Ko se je napotil slavni vodja Jozva z izraelskim ljudstvom skozi puščavo v obljubljeno deželo in prišel do reke Jordana, ki je tedaj močno narastel, da niso mogli čezenj, — je zaukazal po božjem povelju duhovnikom, naj postavijo skrinjo zaveze pri kraju v vodo. In voda, ki je tekla od zgoraj, obstane na enem kraju in se je videla kot gora nakopičena; voda pa, ki je bila spodaj, je odtekla v morje. In vse ljudstvo je šlo skozi suhi vodotok. (Joz. 3.) Kdo bi se ne čudil temu s kraljevim pevcem: *Kaj ti je morje, da bežiš, in tebi Jordan, da si se vrnil?* (Ps 113, 5) V tem čudežnem dogodku je pomenljiva skrivnost. Ko se je Zveličar s svojim tridesetim letom javno razodel svetu, je šel k Jordanu, da bi ga krstil sv. Janez. Ko vstopi v reko, ostane Jordan miren v svojem toku in se ne umakne kot skrinji zaveze. Sence se je zbal, zakaj skrinja zaveze je bila predpodoba Zveličarja, a resnice Jezusa, se ni ustrašil. Zakaj to? Da spoznamo iz tega usmiljenje in ljubezen Jezusovega srca. S skrinjo zaveze je namreč Bog pošiljal kazen in pogubo, kakor so nam v zgled Filistejci, Betsamičanje in Oza. Zato so se je bali neverniki. Akaronci so ob njenem prihodu prestrašeni klicali: *Pripeljali so k nam skrinjo Israelovega Boga, da pomori nas in naše ljudstvo.* (I. Kralj. 5. 10.) Zato se je Jordan umaknil in obstal pred njo. Ko pa je prišlo *dopolnjenje časa* in je poslal Bog na svet svojega edino-rojenega Sina, tedaj je zavládala na zemlji namestu ostre božje pravice neskončna ljubezen in usmiljenje, kakor pravi sv. Janez Zl.

In to božjo pravičnost je spremenilo v ljubezen in usmiljenje do človeškega rodu najljubeznivejše srce Jezusovo, po katerem smo zadobili spravo pri Bogu Očetu. Ko se je torej približala Jordanu prava, živa skrinja zveličanja, namreč božje srce Jezusovo, v kateri je bila spravljena Aronova palica, to je križ, in nebeška mana, angelski kruh v najsv. zakramentu, — tedaj se je ni zbal, temveč se je razveselil, da je mogel vsprejeti neskončno usmiljenega Gospoda, ki je prišel z ognjem ljubezni in usmiljenja na svet. O tem piše sv. Ciril (Catech. 12.): „Ker je morje bežalo pred včlovečenjem, ko ga je videlo, in se je Jordan vrnil, tedaj je vsprejel Gospod človeško telo, da ga morje nosi in ga Jordan vsprejme brez strahu.“

Zakaj bi se torej bali pristopiti k presvetemu srcu Jezusovemu, ki ni prav nič strašno, temveč tako milo in ljubeznipolno? Koli-kokrat smo vže zaslužili, da bi nas neskončno pravični Bog zavrgel in vekomaj pogubil zaradi naših velikih in mnogih grehov! In vendar nam je prizanesel! Zato moramo pa zahvaliti neskončno usmiljeno srce Jezusovo in priznati s hvaležnim srcem: „Ti, o Jezus! imaš neskončno usmiljenje v svojem srcu, da nismo bili pokončani.“

Oglejmo si še eno podobo! Savel se je vzdignil s 3000 možmi, da bi poiskal Davida v zifski puščavi in ga umoril. Ko zve to David, gre z Abisajem ponoči na ono mesto, kjer je bil Savel. Ondi ga najde v šotoru spečega in ob njegovi glavi sulico zasajeno v zemljo. Tedaj reče Abisaj Davidu: *Zdaj ga bom s sulico enkrat sabodel k zemlji, in vdrugič ne bo treba. David pa odgovori: Nikar ga ne umori! Zakaj kdo bi stegnil svojo roko na masiljenca Gospodovega? Vsemi sulico, ki je pri njegovi glavi, in kozarec sa vodo, in odriniva!* (I. Kralj. 26.) In tako se je tudi zgodilo.

David je predpodoba Jezusa Kristusa, ki govori o sebi: *Učite se od mene, ker jaz sen krotak in ponišen.* (Mat. 11, 29.) Savel pa, ki je krivično preganjal Davida, je podoben grešniku. Abisaj pomenja božjo pravico, ki sovraži in pokonča vse hudo. A neskončno usmiljeno srce Jezusovo zadržuje božjo pravičnost, da ne ravna z nami po našem zasluženju, ko govori: „Nočem smrti grešnika, ker je tudi on maziljenec Gospodov, odrešen s mojo dragoceno krvjo, zakaj *Sin človekov ni prišel duš pogubljat, ampak rešit.* (Luk. 9. 56.) Zato je moje srce odprto, da pridejo k njemu lahko tudi največji grešniki. Če jih ne gane in presune

moja ljubezen, da bi se spreobrnilo in spokorilo, tedaj jih prisilim, da vstopijo. Odvzamem jim vso moč, zdravje, svetno srečo in imetje, da se onemogli in potrti vrnejo na zveličalno pot in dosežejo milost in večno življenje. — „O človek! opominja nas sv. Bernard, kdo bi ne ljubil tega srca, ki je tako ranjeno? Kdo bi ne ljubil njega, ki nas toliko ljubi?“ (De pass. c. 3.)

Sv. Mehtilda je imela tole prikazen: Videla je čudovito krasno devico v nebeški svitlobi prihajati iz presv. srca križanega Zveličarja. V desnici je imela demant, katerega je večkrat položila v Jezusovo odprto stran in pomočila v njegovo kri in vodo. Svetnica se je temu čudila in je prosila Jezusa, naj jej razodene pomen prikazni. Tedaj začuje glas iz nebes: „Ta lepa devica pomenja božjo ljubezen do ljudi; demant pa znači človeško srce, ki je sicer prav trdo, a se slednjič omehča, če se pomoči v dragoceno kri Jezusa Kristusa.“ (P. Matt. Neul. in Sanct. fest. circumc. in fine.)

Grešnik! Če je tvoje srce bilo doslej trdo kot demant, spokori se in približaj se presv. srcu Jezusovemu, očisti je in operi v krvi nedolžnega Jagnjeta! Semkaj pristopi, ko si obtežen z grehi, tu se ti ponuja in deli olajšanje in počitek, tu najdeš pravi mir svojemu srcu! Amen.

P. Klement Grampovčan.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presvetlega knezoškofa **dr. Antona B. Jegliča.**)

I. Družina.¹⁾

Sv. evangelisti nam pripovedujejo iz Jezusovega življenja prav ganljiv dogodek. Nekega dne je Zveličar ves dan učil. Proti večeru pa so prinesle matere otročiče, da bi se jih dotaknil in jih blago-

¹⁾ Načrte govorom je priobčil „Ljublj. škofijski list“ (1904, str. 57); izdelal jih je vč. cistercijan o. Lavrencij Göppel. Načrt I. govoru je: Družina. 1. Pomen družinskega življenja *a)* za blagostanje človeštva sploh; *b)* za sv. cerkev; *c)* za svetno družbo. (Aich, die hl. Familie und christliche Familie.) 2. Temelj zakona: *a)* njegov zakramentalni značaj; *b)* njegova svetost, čast in nerazvezljivost; *c)* njegove dolžnosti. (Ludwig, Die christliche Mutter.) — Poleg imenovanih virov primeri: Über die christlichen Müttervereine. Mainz, 1875 — in pastirska lista kardinala Jakoba Missia l. 1894 (o sv. Družini) in l. 1895 (o zakonu). — Drugi govor bo objavljen v številki za mesec september.

slovil. Vedele so, kako je Jezus na bolnike roke polagal in jih ozdravljaj; po pravici so menile, da bi bilo silno koristno za otročiče, če jih Zveličar blagoslovi. „Učenci pa so kregali prinašajoče. Jezus pa, ko je videl, je bil nevoljen, in jim je rekel: „Pustite otročičem k meni priti in nikar jim ne branite, zakaj takih je božje kraljestvo.“ In jih je objemal in roke nanje pokladal in jih blagoslavljal.“ (Mark. 10, 13–16.) Pač srečni so bili ti otroci, ki so jih trudne roke Zveličarjeve objemale in blagoslavljal! Srečne pa so bile zlasti še matere, ko so videle v naročju Jezusovem svoje otročiče, ko so videle, kako dviga svete roke k blagoslovu *veliki prerok, ki je povsod dobrote delil*. Vedele so, da bo Jezusov blagoslov otročičem pomagal; prepričane so bile, da jim je skrb za njih vzgojo veliko olajšana.

Krščanske matere! Jezus Kristus, nebeški prijatelj otrok, je po svojem vnebohodu vladal sv. cerkev po apostolih, sedaj jo vlada po papežu in škofih, ki so razen papeža pravi nasledniki apostolov. Kakor je Jezus Kristus matere silno razveselil, ko je s svojim vse-mogočnim blagoslovom zagotovil njih otrokom posebno srečo, tako so naš presvetli knezoškof naklonili vsem materam ljubljanske škofije veliko dobroto, da bodete štirikrat na leto poučevane o tem, kako morate skrbeti za pravo srečo vse družine, zlasti še o tem, kako morate vzgojevati svoje otroke, da bodo časno in večno srečni.

Krščanske matere! Silno imenitna je vaša naloga. Ve vzgajate nedolžne otročiče, od vas je odvisno, kakšni bodo oni v prihodnosti. Najdražje, kar ima človeška družba, je v vaših rokah. — Sv. Frančišek Borgias je dejal štiri tedne pred smrtjo: „Tri stvari nam je še pustil Bog iz raja: zvezde, cvetlice in okó nedolžnega otroka.“ Kako jasno, blesteče je to okó, njegov blesk je samo odsev duše, ki nosi božjo podobo. In v vaših rokah je ta božja podoba. — Še več. Pri sv. krstu postane otrok v resnici otrok božji. Ni li to največja čast, katero more doseči človek? Kadar se je rodil cesarici Mariji Tereziji kak otrok, ga je dala pretehtati in napraviti iz čistega srebra otroka enake teže, kate-rega je potem posvetila Materi božji in ga postavila na njen oltar. Toda cesar ni mogla pretehtati visoka gospa, to je posebna čast po kateri je postal otrok ne samo knežji otrok, ampak Božji otrok. Poglejte, kaj so vaši otroci! Podoba Najvišjega so, otroci Božji namenjeni, da služijo Bogu tukaj na zemlji in da se z Bogom enkrat večno združijo v nebesih. Kdo naj jih vodi k temu smotru?

To je naloga vaša, krščanske matere; v vaše roke je položena usoda otrokova. Kaj ne, težka, odgovornosti polna služba je to!

In glejte, v govorih, katere so naš presvetli knezoškof ukazali, bodete dobivale *a)* pouk, kako bodete skrbete za duševno in telesno vzgojo otrokovo, kako bodete vzgojile otroka za Boga in za nebesa. Naloga vaša je nekako podobna trojni službi, katero je Jezus izročil apostolom v svoji cerkvi. Krščanska mati mora otroka poučevati, mora ž njim moliti, mora ga voditi. To pa ni lahko opravilo in z veliko hvaležnostjo se morate poprijeti prilike in nikdar ne zamuditi pouka, kjer bodete slišale, kako je treba vzgojevati, da otroci srečno dosežejo svoj namen. Težka je dolžnost zakonskih, izrejati otroka v strahu božjem, a zakrament sv. zakona deli tudi posebno milost, da morejo zakonski to dolžnost izpolnjevati. Sv. cerkev pa skrbi, da se vernikom te milosti tudi razložé, da se pojasni njih pomen, da se daje tudi navod, kako naj se zakonski udeležujejo teh milosti, da bodo mogli skrbeti za časni in večni blagor otrok. Milost sv. zakona bo toliko bolj delovala, čim gorečneje za njo prosimo; prosili bomo po tem bolj vneto, čim bolj spoznamo potrebo in korist milosti. In glejte, krščanske matere, v teh le stanovskih govorih vas bom zlasti vspodbujal, da bote vneto prosile za to milost in ž njo zvesto sodelovale.

Vam samim je že dobro znano, da je vzgoja tudi jako težavno delo. Vsled izvirnega greha je človek k slabemu nagnjen; zato imajo starši mnogo križev z otroci in kot plačilo za ves trud žanjejo večkrat le nehvaležnost. Pri stanovskih govorih, vam namenjenih, bodete dobivale veliko *b)* nadnaravne tolažbe in bodete potrjene v vašem delu in prizadevanju. Največjo tolažbo v vašem težavnem poslu vam morejo dati resnice sv. vere. Misel na božjo previdnost, zavest, da kristjan brez križa Kristusu ne more biti podoben, premišljevanje Jezusovega trpljenja in misel na večno plačilo, vse to mora dati krščanski materi tolažbo v najhujši poskušnji. Koliko solz bi bilo prihranjenih, ako bi znale vedno zajemati tolažbe iz teh resnic! Upam, da postanejo prav ti govori, katere spremlja molitev presvetlega knezoškofa in molitev duhovnikov in vernikov ljubljanske škofije, studenec tolažbe za večkrat potrto materino srce

Da bode pa Bog blagoslovil vzgojo, mora pa biti vsa družina Bogu udana, mora zlasti duša družine, krščanska mati skrbeti za pravo svetost. In tretji namen stanovskih govorov je, opozarjati vas na *c)* pripomočke lastnega posvečenja. Zato vam

bom razlagal vaše dolžnosti, opominjal vas, da jih zvesto spolnujete, in svaril vas, da jih nikdar ne zanemarjate. V govorih bodele slišale tudi o krasnih zgledih svetih žen. O da bi jih tudi posnemale in da bi duh svetosti prišel tudi v vaše družine!

Pouk, tolažbo v težavah in pripomočke za lastno posvečevanje vam bodo dajali stanovski govori. Danes bote slišale nauk o družini in zakonu.

I. a) Vzgoja se vrši v družini. Družina je najstarejša družba. Sam Stvarnik jo je ustanovil, da se ohrani in množi človeški rod. Jezus sam je poučil o tem farizeje, rekoč: *Ali niste brali, da, kateri je od začetka stvaril človeka, je stvaril moža in šeno.* (Mat. 19, 4.) Družina druží starše in otroke, kakor tudi sorodnike. Otroci zagledajo v družini luč sveta, rasto in se vzgajajo, pa tudi pridejo do samostojnosti. „Družina je tista, na katero je človek predvsem navezan, bodisi gledé svojih telesnih, bodisi gledé svojih duševnih potreb: navezan je na očeta, na mater, ki kot njegova prva učitelja in vzornika v njem nekako v duševnem pomenu nadalujeta svoje življenje.“ Tako govore rajni kardinal Jakob Missia (Ljub. škof. list 1894, str. 22) in pravijo nadalje: „Kako prešinjiv in vstrajen je pouk staršev. Združuje se pri njem veljava in ljubezen učitelja z dovtetnostjo in hvaležnostjo učenca. Tukaj ne deluje le minljiva beseda, ampak obenem tudi živi zgled staršev, da najmogočnejše vpliva na duha in srce otrokovo . . . Verno, s polnim zaupanjem, da, s svetim spoštovanjem vsprejme nedolžno otroško srce vaše, karkoli sliši od svojih staršev, karkoli na njih vidi in opaža. „Mora biti resnično, mora biti dobro; ker oče, mati so rekli ali storili“ — tako misli in sodi otrok.

Se je li torej čuditi, da to, kar se je človek naučil v svojih prvih letih, kar se je naučil v svoji mladosti, naučil od očeta in matere, in kar se je od njih navadil — da se to kaže tudi v njegovih poznejših letih zopet in zopet in z nekako silo? Kakor oče, kakor mati, tako dela več ali manj tudi sin in hči. Vzgoja in red, strah božji in pobožnost v družini — vse to preide navadno tudi na otroke.

Tako je družina odločilnega vpliva na poznejšo usodo svojih domačih, pa ne le na usodo le teh, ampak tudi vseh tistih, ki ž njo občujejo, in s katerimi ona občuje. Ko bi imeli pridne, dobro urejene družine, v katerih vlada strah božji, pobožnost, medsebojna ljubezen in potrpežljivost, podložnost in pokorščina — kako hitro bode vse drugačno življenje med sosedi, življenje v občini in družabno življenje sploh.“

Od družine je torej odvisno blagostanje človeštva sploh. Slavni Adolf Kolping, ustanovitelj kat. društev rokodelskih pomočnikov, je rekel: „Pridigujte posameznim, kolikor hočete; če družina dobrih besedi ne sprejme in se po njih ne ravna, je zastoj ves trud.“

Da, krščanske matere, besede, ki jih slišite v pridigah in krščanskih naukah, so le kakor seme, položeno v zemljo, skrb družine in zlasti skrb dobre matere mora biti, da seme dobrih naukov tudi požene kali in prinaša sad. — V mirnem družinskem življenju se morejo razcvesti vse čednosti, ki so potrebne že k pravi, časni sreči. In čuvarica ter gojilka teh čednosti je krščanska mati. Veliki državni minister dr. Windhorst je rekel l. 1879. „Vpliv žen na vse razmere življenja je nenavadno velik; ako proučujemo zgodovino, moramo priznati, da so imele žene večkrat večji vpliv na razvoj svetovne zgodovine, kot možje. Ako velja to na velikem polju zgodovine, velja to v veliko večji meri v domačem življenju. Žene varujejo čednost, in za kar se imamo zahvaliti svojim materam, to ima vsakdo v svojem srcu, ako ni spriden. Ako izpolnjuje žena kot čuvajka čednosti svojo nalogo z besedo in zgledom pred možem in otroci, tedaj razširja tak blagoslov, kakor si večjega ni mogoče misliti.“

b) Pa ne samo za časno blagostanje je dobro družinsko življenje verskega pomena; njegov vpliv je veliko večji. „Kaj bo iz tega otroka?“ — povprašujejo se večkrat matere in tako se lahko prašajo o vseh udih družine. Odgovarjam pa: To bo iz otroka, kar napraviš iz njega ti, krščanska mati. Slaba vzgoja polni zemljo z grešniki in pekel s pogublenci, dobra vzgoja napravlja iz otrok svetnike. Namen družini ni samo, da se človeški rod ohrani in pomnoži, ampak zlasti še ta, da dobiva vojskujoča cerkev dobrih bojevnikov, vrlih kristjanov, zmagoslavna cerkev pa novih udov. Kakor je dejala Faraonova hči Mojzesovi materi: „Vzemi tega otroka, vzgoji ga zame, jaz ti bom poplačala“, — tako izroča Bog družini, tako izroča materam otroke. Vzgojite jih za Boga, on vam bo poplačal.

Vsi slavni in sveti možje so imeli pobožne matere. Velikega škofa in cerkvenega učenika Avguština je dala cerkvi pobožna mati Monika. „Ko sem bil še majhen otrok“, piše sv. Avguština, „sem slišal iz ust svoje matere o onem večnem življenju, ki nam je obljubljeno po ponižanju tvojega Sina, o Bog, kateri je iz nebeske višine prišel na zemljo. Komaj sem zagledal luč sveta, že

me je moja mati, katera je stavila v tebe vse svoje zaupanje, pokrižala in okrepčala s soljo modrosti." —

Dolžnost vaša je, krščanske matere, da posvetite svoje družine. Zato se pa morate poslužiti tudi vseh pripomočkov, ki so k temu potrebni. Dandanes, ko si nasprotniki sv. vere silno prizadevajo zastrupiti družinsko življenje s krivimi nauki, je sv. cerkev uvedla pobožnost do sv. Družine Nazareške; njeno sveto življenje naj bi zvesto posnemale krščanske družine, da se vkoreninijo v dobrem. Vsaka družina naj bo vpisana v to družbo. Ako je oče ne vpiše, more vpis preskrbeti tudi mati. Poskrbeti pa morate, da dobi vsaka hiša tudi podobo sv. Družine; pred to podobo naj se zberó vsi udje družine enkrat na dan, če mogoče zvečer, k skupni molitvi. — Učite že otroke izgovarjati z odpustki obdarovane vzdihljeje: Jezus, Marija, Jožef, vam podarim srce in dušo svojo.... Molite jih zlasti same prav pobožno, in nebeški blagoslov bo prišel na vaše družine, da bodo dobre in verne, in da boste tisti, ki ste tukaj združeni na zemlji, kedaj za večno združeni v nebesih.

c) Družina je tudi podlaga, na katero je sezidana država. Država dobiva svoje podložnike iz družin. V družini se otroci naučé spoštovanja in pokorščine. „Ako vlada v družinah spoštovanje do oblasti, ki je vtelešena v očetu; ako se tam goji pokorščina in podložnost, postrežljivost in obzirnost enega do drugega: ako se v družini prav živo zavedajo dolžnosti do Boga in odgovornosti pred Bogom: potem se bo kazalo tako mišljenje na primeren način tudi nasproti državni veljavi in nasproti sodržavljanom. Če so pa v družini razvezane vse vezi, če v njej ni nobene strahu in reda; če vlada upornost nasproti očetu in materi, surovost in trdosrčnost nasproti bratom in sestram; in zlasti še, ako se ondi pozabi na dolžnost, bati se Boga in mu služiti: potem prodere ta duh razbrzdanosti in upornosti tudi venkaj iz družine v javno življenje ter naganja k nemiru in uporu, k brezbožnosti in razuzdanosti.“ (Past. l. Jakoba Missia l. 1895.)

Kakor za sv. cerkev, tako je torej tudi za državo dobro družinsko življenje neizmerne pomena. Zato so rekli rajni sv. oče Leon XIII.: „Kolikor bolj čednostno živé posamezne družine, kolikor bolj skrbno vzgajajo starši otroke po naukih sv. vere, toliko več koristi bo imela od tega vsa človeška družba.“ Zdaj so vam tudi razumljive besede papeža Pija IX.: „Dajte mi resnično krščanskih mater in rešil bom propadajoči svet.“

II. a) Podlaga družine je zakon, in podlaga dobre, svete družine je bogoljuben, svet zakon. Kakor je božja vsemočnost dala življenje prvemu možu in prvi ženi, tako je tudi Bog sam raztegnil svojo blagoslavljačo roko nad njima, blagoslovil njujin zakon in s tem tudi zakone njunih potomcev. (I. Mojz. 1, 28.) Jezus Kristus je pa zakon povzdignil v zakrament. Sv. apostol Pavel nas tega uči, ko piše Efežanom (5, 32) o zakonu: *To je velik sakrament, jaz pa rečem, v Kristusu in v cerkvi.*

Težke so dolžnosti zakonskih; zakrament sv. zakona deli potrebne milosti, da morejo zakonski te dolžnosti zvesto izpolnjevati. Zakrament sv. zakona pomnoži posvečujočo milost božjo; zakonska postaneta po prejemu tega zakramenta pravičnejša, svetejša. Posebna milost tega zakramenta pa jima pomaga, da moreta vse dolžnosti zvesto in natanko do smrti izpolnjevati.

b) Zakrament sv. zakona je svet zakrament, ker prav na poseben način pomaga ljudem k svetosti. *Posvečen je namreč neverni mož po verni ženi, in posvečena je neverna žena po vernem možu.* (I. Kor. 7, 14.) V zakonu se vrši medsebojno posvečevanje zakonskih, kakor tudi njih otrok. To moram na kratko pojasniti. — Težavna skrb staršev za družino, bridkost in trpljenje, ki večkrat spremlja zakonsko življenje, vse to uči človeka m o l i t i. Pri Bogu začnejo iskati tolažbe mnogi, ki so prej v mladosti skoraj nanj pozabili. V molitvi iščejo razsvitlenja in pomoči; z Bogom se posvetujejo o vsaki imenitni reči. Blagor zakonskim, ki se v resnici poslužujejo tega pripomočka; molitev jim daje pravo tolažbo in posvečuje njih življenje — Srečnega zakonskega življenja dalje ni, kjer se zakonska ne zatajmeta in premagujeta. Čednost za tajejanja je neobhodno potrebna, da moreta prenašati slabosti drug drugega. Ta čednost pa tudi prav zelo posvečuje človeka samega. Kdor moli in se zatajuje, on bo gotovo napredoval tudi v drugih krščanskih čednostih.

Prava medsebojna ljubezen dalje hrepeni po tem, da zakonska ne skrbita samo za časno srečo, ampak si prizadevata, da bi bila kedaj večno združena v nebesih. Krščanske matere, kako mogočno sredstvo za lastno posvečevanje je misel: Tako morava živeti, da si zasluživa nebesa. Odkritosrčna, medsebojna ljubezen more premagati največje težave, ki bi nasprotovale svetemu, bogoljubnemu življenju.

Zakrament sv. zakona je svet zakrament zlasti tudi radi tega, ker je njegov namen vzgajati novih udov, ki bodo kedaj polnili

nebesa. Slišale ste pa že danes, kakor pričakuje cerkev od vas, da bodete vzgajale otroke v vrle kristjane, ki zasedejo kedaj za nje odločene prostore v nebesih. Čim večje bo plačilo vaših otrok, tem večja bo vaša slava, krščanske matere.

Velika je svetost zakramenta sv. zakona, velika je pa tudi njegova čast. Po besedah apostolovih je sv. zakon podoba razmere, ki obstoji med Kristusom in njegovo cerkvijo. Lepo pišejo o tem kardinal Jakob Missia: „Le ena je cerkev Kristusova, in le enega pozna cerkev, katerega imenuje svojega ženina, čegar ime nosi, v katerega veruje, upa in ga ljubi, za katerega dela in trpi; in ta je Kristus. Tako sme tudi mož le eno poznati, katero imenuje svojo ženo, in žena le enega, čegar ime nosi, kateremu je udana s celim srcem.“ „Kristus je ljubil svojo cerkev do smrti, do smrti na križu. Tako mora biti tudi ljubezen zakonskih med seboj in do njihove družine močna in požrtvovalna.“ „Kristus se je včlovečil in se je daroval za svojo cerkev, *da bi jo posvetil* (Efež. 5, 26) in da bi po njej posvečeval posamezne vernike. Tako naj služi tudi zakonskim njih zveza v medsebojno posvečevanje in naj jih vsposobi, da s krščansko vzgojo in z dobrim zgledom posveté tudi svoje otroke ter je, sodelujoč s Kristusom in njegovo cerkvijo, pripeljejo k Bogu. Zakaj njihovi telesni otroci morajo biti obenem tudi duhovni otroci Kristusa in njegove cerkve, ki naj ne polnijo le zemljo, ampak tudi nebesa.“ (Pastirski list l. 1895.)

Kakor je pa zveza Kristusova s sv. cerkvijo polna milosti za nas, ker se je Kristus zato zvezal s sv. cerkvijo, da je nas odrešil, tako tudi zakon podeljuje zakonskima potrebne milosti, ker je zakrament. To je njegova posebna čast.

Kristus je združen nerazdružljivo s svojo cerkvijo, tako je tudi zakonska zveza nerazdružljiva. Te zveze ne more razrešiti nobena cerkvena gosposka, tudi papež ne, in tudi nobena posvetna gosposka. Če iz posebnih vzrokov dovoli cerkev takozvano ločitev, potem zakonska le skupaj ne stanujeta, zakon pa ni razdružen in se noben zakonskih ne more z drugo osebo poročiti.

Da je zakonska zveza nerazdružljiva, je učil Zveličar sam z besedami: *Vsak, kateri se loči od svoje žene, in drugo vsame, prešestuje, in kateri ločeno od moša vsame, prešestuje.* (Luk. 16, 18.) In pri sv. evangelistu Matevžu (19, 4–6) beremo Jezusove besede: *Ali niste brali, da kateri je od začetka stvaril človeka, je stvaril moša in ženo, in je rekel: Zategavoljo bo človek*

očeta in mater zapustil, in se bo svoje žene držal, in bosta dva v enem mesu. Torej nista več dva, ampak eno meso. Kar je tedaj Bog združil, naj človek ne loči. — Tudi pamet sama nas že uči, da mora biti zakon nerazdružljiv. Ako bi se združila mož in žena s to mislijo, da se prej ali slej ločita, ne bi se mogli trdno sklepati njuni srci. Kadar bi prišla na nju nesreča, takoj bi se ločil oni, kateremu bolj ugaja prostost. Otroci bi se ne mogli oklepati staršev, kateri jih utegnejo zapustiti, kadar se jim ljubi. Na ta način bi prišlo v nevarnost vse urejeno družinsko življenje, ne moglo bi se skrbeti za vzgojo otrok in vsa človeška družba bi propadla. — Tudi bi bila ločitev enega dela velika krivica zoper drugega zakonskega (zlasti zoper ženo).

c) Sveti zakon je velik sakrament... v Kristusu in v cerkvi (Efež. 5, 32), velike in imenitne so tudi njegove dolžnosti. *Kar je Bog združil, naj človek ne loči.* (Mat. 19, 6.) S temi besedami opominja Zveličar na prvo dolžnost zakonskih, na zakonsko zvestobo. Sv. zakon je sveta zaveza, sklenjena pred Bogom in pred njegovo sveto cerkvijo. Kako strašna pregreha bi bila, prelomiti to zavezo, potrjeno po sv. zakramentu! Kako pregrešno zaničevanje nedolžnega drugega zakonskega! Ne govorim o velikih pregrehah, ampak opomnim le, da se zoper svetost zakona pregreši tudi v mislih in željah. *Čas pa vam povem, pravi Zveličar, da vsak, kateri ženo pogleda, da jo pošeli, je še prešestoval š njo v svojem srcu.* (Mat. 5, 28)

Kar dela zakon srečen, je ljubezen in edinost med zakonskima. Bogastvo ne prinese srečo, ampak da jo le složnost in ljubezen. Nasproti se pa tudi revščina in pomanjkanje lažje prenašata, ako se zakonska umevata in ljubita in se medsebojno tolažita. — Krščanske matere! Ako bote zvesto častile sveto Družino, pride tudi najsvetejši član svete Družine, sam Jezus v vašo družino in ž njim pa tudi ljubezen in mir. Prosite ga za to milost pri vsakem svetem obhajilu. Zatecite se k njemu v vsaki potrebi, tukaj sv. Rešnjem Telesu čaka, da pridete k njemu in mu izročite vse svoje prošnje in želje. Jezus Kristus vam bo dal milost, da bodete ve in vaši možje lahko izpolnjevali naročila svetega apostola Pavla, ki navdihnjen po sv. Duhu govori: *Kakor je cerkev Kristusu podložna, tako naj bodo tudi žene svojim možem v vseh rečeh. Možje! ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus cerkev ljubil, in sam sebe sanjo dal.* (Efež. 5, 24. 25.) Ko bi se ta naročila povsod izpolnjevala, kako srečni bi bili zakoni. Kako lahko bi

bilo vam potem tudi izpolnjevanje drugih dolžnosti: skrb za dobro, krščansko vzgojo otrok, skrb za posle, za družino sploh itd.

V krščanski družini, kjer zakonska izpolnjujeta svoje dolžnosti, se bodo razcvetle najlepše čednosti. Tu je čistost doma, tu pobožnost, tu ljubezen in dobrohotnost, tu potrpežljivost, ubogljivost, zmernost, zvestoba. Iz takih hiš prihajajo oni možje in one žene, ki zopet postavljajo temelje drugim dobrim družinam. Tu se vzgajajo oni blagi, vrli možje, ki so v korist državi; iz takih hiš prihajajo duhovniki, ki žrtvujejo vse svoje moči Bogu v čast in bližnjiku v korist; v takih hišah se vzgajajo svetniki in svetnice.

Od vas, krščanske matere, je odvisno, ali bodo tudi vaše hiše take. Zato bodete pa tudi z veseljem hodile k tem govorom, da bodete dobro spoznale svoje dolžnosti. Srečne bodo vam izročene družine in hvaležno spoznale, kar je rekel slavni škof Emanuel Ketteler: „Ena naj večjih božjih dobrot za človeka je pobožna, krščanska mati.“ Ve same, krščanske matere, pa bodete prejele plačilo, o katerem pravi sv. pismo: *Kakor svezde se bodo svetili oni, ki vsigajajo druge v svetosti in pravčnosti.* (Dan. 12, 13.)

Al. Stroj.

Pogled na slovstvo.

1. *Vade mecum* pii sacerdotis sive preces ante et post missam, aliaque selectae sacris indulgentiis ditatae, necnon extractum Ritualis romani complectens Sacramentorum ritus, commendationem animae, amplissimamque benedictionum collectionem. Editio altera aucta. Str. 274. Založil Fr. Pustet v Reznu 1903. Broširan izvod stane M 0'60, v upogljivo usnje z zlato obrezo vezan M 1'20. — Drobna, lična knjižica obsega zbirko najpotrebnejših molitev, zlasti pripravo in zahvalo pri sv. maši, obrede sv. zakramentov in najnavadnejših blažil. Odlikuje se zlasti po priročni obliki; ima sicer 274 strani različnega, lepega tiska, pa je le 6 mm debela in nadomestuje za najnujnejše potrebe molitvenik in obrednik.

2. *Officia votiva* per annum pro singulis hebdomadae feriis a ss. D. n. Leone p. XIII per decretum urbis et orbis die V. Julii 1883 concessa cum psalmis et precibus in extenso. Editio quinta. Str. 216. Fr. Pustet v Reznu. 1903. Broširana izdaja stane K 1'80, vezana K 2'24. — Ta knjižica izvrstno služi za one dneve, ko se sme opraviti „officium votivum“, ker so vsi psalmi in molitve tiskani po vrsti. Odlikuje se po jako razločnem lepem tisku.

3. *Officia propria* mysteriorum et instrumentorum *Passionis D. N. J. C.* juxta breviarium romanum cum psalmis et precibus in extenso. Str. 203. Fr. Pustet v Reznu 1903. Broširana izdaja stane K 1'80, vezana K 2'28. — Knjižica je urejena kot prejšnja in je jako priporočna za molitev brevirja v torkih, oziroma petkih od tretje predpepelnične nedelje do velike noči, ko častimo skrivnosti iz Jezusovega trpljenja.